

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДІЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ (МДС)

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 43 [4122].

СУБОТА

13

ЖОВТНЯ
1990 р.

Ціна 3 коп.

Дорогою керованого ринку.
З Києва чи з Москви?

Як назвемо Спілку?

На ХХVІ з'їзді ЛКСМУ (МДС) делегати висловили пропозицію провести референдум щодо зміни назви Спілки. Останній пленум ЛКСМУ (МДС) запропонував механізм проведення референдуму з цього питання.

1. В первинних організаціях ЛКСМУ (МДС):

— Можуть проводитися комсомольські збори. Рішення приймається відкритим або закритим (таємним) голосуванням і оформляється протоколом, в якому повинно бути вказано: кількість членів ЛКСМУ (МДС), які стоять на обліку; кількість присутніх на зборах; кількість голосів, відданих на зміну назви, проти зміни та тих, що утрималися.

Комсомольські збори можуть проводити (при згоді) поіменне голосування.

У комсомольських організаціях, де є структурний поділ, збори можуть проводитися по підрозділах (цехи, зміни, дільниці, бригади, групи і т. д.). На основі рішень цих зборів комітет комсомолу підводить підсумки та інформує вищестоящий комсомольський орган.

— Може проводитися виявлення думки членів ЛКСМУ (МДС) через заповнення окремих карток. У цьому випадку організатором проведення референдуму виступає комітет комсомолу, який надсилає інформацію.

— Можуть проводитися змішані форми вищевказаного механізму референдуму.

За погодженням обласними комісіями по проведенню референдуму можуть при необхідності визначатися виробничий процес, характер роботи і інші форми його організації.

У первинних комсомольських організаціях роботу по проведенню референдуму очолюють комітети комсомолу та секретарі комсомольських організацій.

2. В обласних, районних, міських організаціях ЛКСМУ (МДС):

Для організації проведення референдуму формуються тимчасові комісії чи доручається організаційним комісіям комітетів комсомолу.

Контроль за ходом референдуму покладатися на контрольно-ревізійні органи обласних, районних, міських, первинних (де такі створені) комсомольських організацій.

3. Порядок передачі інформації.

Первинні комсомольські організації інформують районну, міську комісії по проведенню референдуму не пізніше як за три дні після його завершення в організації.

Районні, міські організації ЛКСМУ (МДС) інформують обласні комісії до 5 грудня 1990 року по підсумках референдуму в первинних організаціях району, міста чи мікрорайонних.

Обласні організації ЛКСМУ (МДС) інформують комісію з внутрішніх стосунків та фінансово-господарських справ комітетів комсомолу ЦК ЛКСМУ (МДС) до 10 грудня 1990 року.

Результати референдуму доводяться до відома Пленуму ЦК ЛКСМУ (МДС).

В ОБКОМІ КОМСОМОЛУ

Минулого тижня відбувся триденний семінар перших секретарів і секретарів — зав. відділами учнівської молоді міськкомів, райкомів комсомолу. На ньому було розглянуто ряд питань з практики реалізації рішень ХХVІ з'їзду ЛКСМУ (МДС), особлива увага приділялась роботі комітетів комсомолу в умовах політичного плюралізму, реальної багатопартійності.

Учасники семінару зустрілись з секретарем Ради федерації профспілок області Я. А. Бондарем, який розповів про діяльність профспілок області, поділився думками з приводу можливих спільних, з комсомолом,

дій по захисту інтересів молоді.

З лекціями: «Новий тип політичного лідерства і його особливості в сучасних умовах», «Основні методи генерування ідей та технологія поведінки» на семінарі виступив проректор Інституту підвищення кваліфікації комсомольських кадрів при ЦК ЛКСМУ (МДС) Казановський А. В.

ВИННИЧЕНКО, ЗНЯТИЙ З ХРЕСТА

Він повернувся до своїх земляків крізь 60 з гаком років замочування і брехні. 10 жовтня на колишній чоловічій гімназії (нині Кіровоградський будинок офіцерів) відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки на честь 110-ї річниці з дня народження видатного українського письменника Володимира Кириловича Винниченка. Деякі роки він навчався в цій гімназії.

Мітинг відкрив заступник голови міської Ради А. В. Перевозник. В числі виступаючих були мистецтвознавець із Києва А. З. Мороз, голова міської організації Руху В. В. Бондар, голова правління обласної організації Товариства охорони пам'яток історії та культури Є. М. Чабаненко, україн-

ський літературознавець із Австралії Наталя Вандерлоз та критик Г. Д. Клочек.

Міськвиконком прийняв рішення увічнити пам'ять геніального земляка — назвати його іменем новий проспект над Інгулом.

На мітингу висловлено пропозиції дати ім'я Винниченка нинішньому майданові Декабристів, звідки починається проспект; у листопаді провести свято проспекту Володимира Винниченка; оголосити республіканський конкурс на кращий пам'ятник письменнику; відкрити для його спорудження рахунок у банку (на карбованці і валюту) та відновити українську гімназію у нинішньому будинку офіцерів.

Т. МИХАЙЛЕВИЧ.

СЕНСАЦІЯ: ПРИВАТНА ГАЗЕТА!

Вона зветься «Сходи», виходить у Голованівську тиражем 1000 примірників, видавець — молодий журналіст Сергій Піддубний. Він ще й головний редактор свого тижневика, який випускається на двох полосах формату «Молодого комуніста». Газета не ротапринтна чи комп'ютерна, а зроблена в друкарні.

Перший номер «Сходів» благословив у світ священик Голованівської православної церкви Іоанна Богослова отець Василь. Набір матеріалів досить різноманітний: передрук секретного листа Леніна,

пропозиція відкликати народного депутата СРСР Самілика, котрий обирався в західних районах області, а тепер переїхав до Дніпропетровська і про виборців не турбується, замітка про те, як передплату 15-томника О. Дюма забрав райком партії, новела, вірші, коментар до сесії Верховної Ради УРСР, репортаж зі свята «Вересневі самодівці», повідомлення про зведення складу отрутохімікатів та міндобри в фруктовому саду колгоспу імені Мічуріна Голованівського району... Газета має намір зібрати

дані про жертви сталінського терору в районі, обіцяє друкувати «Малу енциклопедію району».

Кштує номер 50 копійок, газета виходить на кошти видавця, передплата поки що не проводиться, оскільки немає гарантій придбання паперу.

Під рубрикою «Ходячий анекдот: «Сходи» змістили телеграму, яку одержав після своїх телесеансів Кашпіровський: «Щелепи працюють добре, дикція відновила, брови погустішали. Скоро вийду на роботу».

Н. ЧЕРСЬКА.

ПРАПОР ОСВЯЧЕНО

Наша газета повідомляла, що президія Світловодської міської Ради прийняла рішення, згідно якого біля адміністративного будинку було піднято два прапори — державний і національний. Місцева організація Руху хотіла провести освячення прапора, перетворити цю подію у свято. Але прапор влада підняла тихо. Якраз саме в цей час проходило політичне голодування члена Демократичної партії В. Давидова та депутата міськради, республіканця Ю. Сергєєва, з вимогою виселення з адміністративного будинку міському партії і комсомолу. Тоді в Світловодську відбувся мітинг, який підтримав вимоги голодуючих, проголосував проти Союзного договору за те, щоб голова міськради вийшов з партії.

Але свято не вишло. Минулої неділі у Світловодськ завітали священик української автокефальної православної церкви з м. Києва Петро Бошко, народний депутат УРСР В. Яворівський, депутат СРСР М. Куценко. Відбулася демонстрація і освячення національного прапора. Демонстрація носила антикомуністичний характер.

Наш кор.

Якщо у справах совісті, бабусю, то вам двері напроли.

Мал. Ф. ЛАГНА.

«СОЛЖЕНИЦЫН, ВЫ НЕ ПРАВЫ!»

Такі слова почув би Олександр Ісайович, якби побував минулого понеділка на засіданні громадсько-політичного клубу «Перевесло». Його стаття «Как нам обустроить Россию?», опублікована в «Комсомолке», викликала цілу дискусію на засіданні Верховної Ради СРСР. Ті, хто прийшов на «Перевесло», були одностайнішими: Солженіцин, звичайно, геній, але тепер він помиляється. Ясна річ, що не вся стаття викликає заперечення, і про це виступаючи говорили, але «Слово к украинцам и белорусам» — це, м'яко кажучи, не гуманно.

Розмова велася не лише навколо статті Солженіцина, хоча і крізь її призму, бо тема обговорення була ширшою: «Солженіцин, Горбанов і Україна». Були гострі виступи і проти нового союзного договору, і про те, як нам «обустроить» Україну. Власне саме про те, що кожному повинно боліти сьогодні.

На засіданні клубу прийнято рішення відправити телеграму на підтримку студентів, які голодують у нашій столиці.

Наступне засідання клубу «Перевесло» відбудеться 15 жовтня на тему: «Українська періодика і національне відродження».

Наш кор.

Де квартируватиме КДБ?

— Прийдіть і погляньте, як ми працюємо, — подзвонили в редакцію з управління КДБ по Кіровоградській області. Там мене зустрів представник недавно створеного при управлінні центру громадського зв'язку Л. І. Самарський. Він повідомив, що центр підтримуватиме зв'язки із засобами масової інформації, видавництвами, кіностудіями, творчими спілками, науковими і громадськими організаціями, неформалами, депутатами; центр також на базі музею чекістської слави (він міститься в приміщенні управління) пропагуватиме прогресивні чекістські традиції, направлятиме в місцеві Ради інформацію про обстановку в області.

Приводом для цього запрошення представника преси послужив один виступ, про який проінформував заступник начальника УКДБ, депутат

міської Ради народних депутатів Е. П. Левицький.

— На сесії міськради депутат О. В. Нікулін назвав УКДБ в числі організацій та установ, які нібито захопили народну власність і безплатно нею користуються. Насправді приміщення управління виділено рішенням Кіровоградського міськвиконкому № 2 від 20 січня 1944 року. Щороку за оренду приміщення УКДБ платить міськвиконком 53 тис. 342 крб. 40 коп. Сюди входить і 20% надбавки за те, що споруда знаходиться в центрі міста. Це тільки за стіни. За воду, електрику, опалення платиться окремо. Всі ці гроші — з коштів, які виділяються Радою Міністрів СРСР на утримання управління.

Працівники КДБ повідомили: через невідповідність нинішнього приміщення технічним вимогам управління

не може виконувати покладені на нього обов'язки по охороні спеціального зв'язку, який забезпечує конфіденційність телефонних розмов між урядовими установами. Тому за рішенням Ради Міністрів УРСР будуватиметься приміщення для спеціального зв'язку на розі вулиць Держинського та пров. Театрального. Апарат управління залишається в старому будинку.

Це старовинної архітектури двоповерхова споруда у формі прямокутної букви «О» по вулиці Леніна, 6, колишній готель. Мені показали кілька кабінетів на одного, двох, трьох чоловіків. Вмешлювання кімнат контрорське — столи, шафи, стільці. В частині кабінетів треба і вдень користуватися електричним світлом, оскільки денне затінюється деревами. У деяких коридорах пішли тріщини по стінах, кришиться штукатурка — не виключено, як гадають працівники КДБ, що це через сусіднє будівництво нового корпусу педінституту. Управління має невеликий спортзал, їдальню, зал засідань із кіноустановкою (фі-

ліал кінотеатру ім. Держинського), волейбольний майданчик.

Одним блоком з управлінням стоїть споруда його медчастини. Вона обладнана згідно зі спеціальними вимогами до працівників КДБ. Тут, як сказав Л. І. Самарський, на підставці ведуть поліклінічний прийом хірург, терапевт, педіатр, стоматолог, окуліст, невропатолог, є рентгенкабінет, можна приймати фізіотерапевтичні процедури.

Одна з кімнат у поліклініці була порожня, лише на підлозі лежала купа штукатурки, а на стелі темніла пляма — місце її відшарування. Вона впала (травмувавши при цьому працівника) чи то від ветхості, чи через старання реставраторів, котрі ремонтують фасад. Працівники УКДБ сказали, що ці роботи ведуться за коштів обласного комсомолу, як і на інших історично цінних спорудах по вулиці Леніна відповідно до генплану, а внутрішній ремонт управління проводить за свій рахунок.

Кор. «МК».

ПОВІДОМ-
ЛЯМО
ПОДРОБИЦІТО ПОТУХНЕ,
ТО ПОГАСНЕ...

У п'ятницю 28 вересня о 13-й годині раптово зникло світло у великому районі Кіровограда — на вулицях Попова, Конєва, Жадова, Героїв Сталінграда, Волкова, Пацаєва. З цього приводу представники Західного підприємства електромереж з власної ініціативи проінформували нас про причини тривалого (до 1-ї години ночі) безпросвітнього моря.

— Відключили енергію не ми, — повідомив заступник головного інженера Західного підприємства М. С. Кищенко. — В суботу з'ясувалося, що при будівництві овочевого базару (ріг вулиць Попова і Героїв Сталінграда) порвали кабель екскаватором працівники орендного підприємства «Кіровоградградогтеххарчопром» (начальник І. І. Вальков). При проведенні земляних робіт вони не викликали нашого представника, як це треба було б, про пошкодження не повідомили.

— Може, вони не помітили пориву?

— Помітили! — впевнено сказав начальник міськелектромережі П. В. Поліщук. — Там тричі було щось подібне до вибуху, — це ж високовольтний кабель.

— Нам дзвонили жителі міста, — продовжує М. С. Кищенко, — казали, що ми економимо світло й відключаємо, а в темному районі мало не до мітингу доходило — адже не працювали магазини, інші заклади. Кіровський райвиконком не стурбувався відсутністю світла. Ми готуємо документи в адмінкомісію на головного інженера «Кіровоградградогтехчарчопром» М. Г. Коломійця, виставимо рахунок збитків за недовідпуск енергії і витрати на ліквідацію аварії.

П. В. Поліщук зачитав список:

— Ось дані лише за один місяць. Порвали кабелі: в районі Комуністичного проспекту — ЖКО «Червоної зірки», біля облікарні — СУЗ «Цивільбуд», на Ковалівці — домобудівний комбінат, в районі Великої Балки, вулиці Полтавської — ІІ-а автобуса. На ремонт пориву йде 2—4 години.

А для машини оперативного виїзду немає бензину. Енергетики пропонували міськвиконкому влаштувати спеціальне місце і виділити пересувну заправку, аби забезпечувала паливом ремонтний транспорт комунальних служб: водоканалу, газу, електроенергії тощо, та поки що машини, яких чекають на місці аварії, стоять у загальних чергах на АЗС...

Наш кор.

Третій трудовий семестр позаду. Які ж його підсумки? Можна говорити про тонни зібраних студентами фруктів, овочів. Але чи дійшли вони до кіровоградців? З переходом до ринку і в умовах деякої самостійності колгоспи ладні збувати свою продукцію за три-дев'ять земель, туди, де більше платять. В їх діяльність

Вдаємо,

все ширше впроваджуються так звані «договірні» ціни, тобто в два—три рази вищі, ніж ті, що були ще кілька років тому. Ну, а що колгоспи платять студентам? Збирачі фруктів одержують менше двох процентів від вартості зібраної продукції, збирачі овочів — менше десяти. Для порівняння — «Союздрук» має 34 (!) проценти вартості «Вечірньої газети» за її реалізацію. Знаєте скільки коштує перебрати на току тонну картоплі, погану віднести метрів за двадцять в один бік, хорошу — метрів за тридцять в інший? Аж три карбованці і 15 копійок! Тонну!!! Або наміряв з рядка центнер картоплі, прорачкувавши з півкілометра і відніс його за 20—30 метрів до контейнерів — маєш карбованець і аж 75 копійок. При що-

денному виконанні норми можна заробляти більше трьох карбованців в день. За місяць вийде карбованців шістдесят. Хто більше, хто менше. Після вирахувань за їжу залишається 20—40 карбованців.

Говорячи про моральну сторону допомоги колгоспу, слід відзначити, що студенти педагогічного факультету не одержали жодної грамоти, простого людського «спасибі» за їх працю, за те, що мерзли ночами в неопалюваних літніх будиночках в спортивних воянних костюмах і під двома ковдрами, за те, що хворіли і

що працюємо?

їх забирав швидка допомога...

Тобто, ми мали справу з феноменом примусової, не стимульованої ні матеріально, ні морально праці. Будь-яка людина зі здоровим глуздом визначить ефективність подібної роботи і здогадається, як її підвищити. Якщо вже переходимо на договірні ціни, то треба перейти і на договірні розцінки і договірну платню. Щоб не робили вигляд одні — що платять, а інші — що працюють.

В. ПОСТОЛАТІЙ,
викладач педінституту.

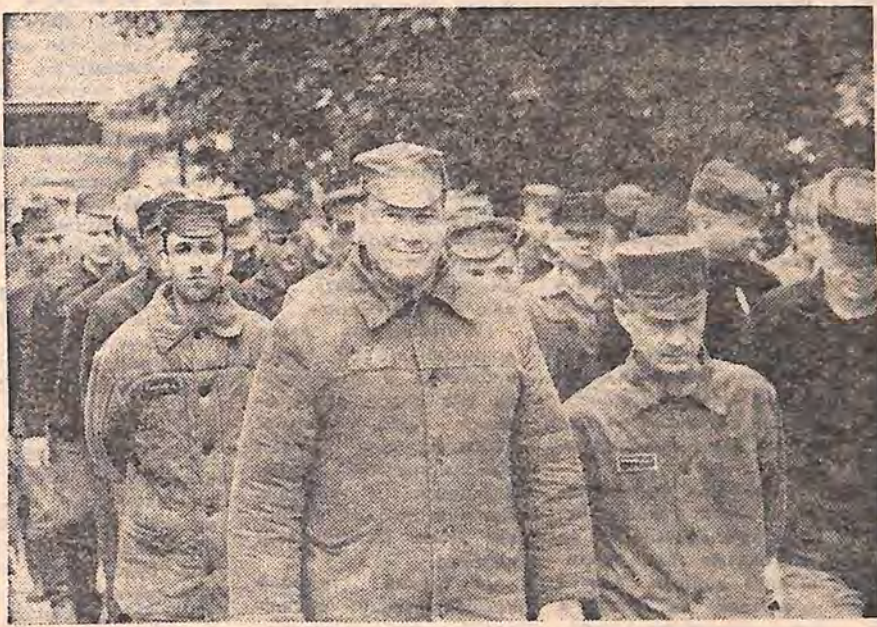
СПЕЦКОНТИНГЕНТ?

СВЕРДЛОВСЬКА ОБЛАСТЬ. Контигінт виправно-трудової установи № 13 незвичайний. Тут відбувають

покарання партійні і керівні працівники, офіцери, корупціонери із органів міліції, які здійснили злочини. Відбуваючи строк, всі вони займаються фізичною працею.

На знімку: на роботу, в їдальню, в лазню — куди б не йшли — засуджені пересуваються тільки стріом.

Фотохроніка ТАРС.

У МІСЬКОМУ ПАРЛАМЕНТІ

ПІСЛЯМОВА ДО КОНФЛІКТУ

...Але спочатку трохи загальних міркувань по завершенні роботи третьої позачергової сесії міської Ради. Проходила вона більш-менш конструктивно. Представники різних сил знаходили спільну мову, а деякі рішення взагалі приймалися одностайно, як, наприклад, звернення до Верховної Ради України з проханням прискорити прийняття Закону про місцеве самоврядування. Безладдя у місті, мітигтова демократія, схоже, набридли всім, хоч методами тиску на роботу президію сесії деякі депутати діяли і тепер, особливо коли йшлося про якісь важливі питання.

Особисто мене після поновлення роботи сесії (перерваною у зв'язку з «картопляною одісеєю») найбільше хвилювали вирішення питання з музичним училищем. Вже другий місяць майбутні музиканти не мають можливості вчитися, а навколо

приміщення Ленінського райкому партії і райвиконкому вирують пристрасті депутатів міського і районного парламентів. Сесія міськради зобов'язана була поставити крапку у цій історії. І вона поставила, вирішивши питання на користь музичного училища. Можна було б і не повертатися до цього, вийшло так, як і повинно було вийти — здоровий глузд переміг. Але питання проходило так важко, що торкнулися деяких аспектів, гадаю, не зайве. Ніякі переконання не могли сколихнути рішучості медиків: приміщення Ленінського райвиконкому віддати лише 3-й міській лікарні — вимагали вони. Навіть після виступу голови міськради, колишнього інженера-будівельника за фахом, який запевняв, що пристосування адміністративного приміщення під лікарню ніякої користі медицині не принесе і пропонував створити музичний ліцей, переселивши сю-

ди музичне училище і музичну школу № 2, їх не влаштувало. Не викликало у депутатів підтримки і гаряча промова депутата обласної Ради, директора школи мистецтв А. Є. Короткова на захист культури. Вони, між іншим, теж заручилися підтримкою народного депутата СРСР О. Л. Малюті. Я розумію заклопотаність хірурга проблемами медицини, хоч, мабуть, не відомчі інтереси повинні були б керувати Олександром Лаврентійовичем у даному випадку. Результат голосування, яке на вимогу депутатів-медиків проводилося поіменно, засмучував. 9 голосів не вистачило для перемоги здорового глузду. 70 депутатів проголосувало за музичне училище, 50 віддало перевагу лікарні. Що найбільше врадило мене у цій ситуації: підтримали медиків несамоперед ті депутати, які хизуються своїм демократизмом (не всі, звичайно). Що вже й го-

ворити про духовне здоров'я суспільства, якому не потрібен Мозарт і Паганіні. Більше того, у промові депутата Вакулича пролунала думка про погане відвідування бібліотеки імені Крупської. І ось вже інший депутат на повному серйозі пропонує переглянути необхідність такого великого приміщення для бібліотеки. Шановний! Але ж наукова бібліотека це не тільки відвідувачі, яких справді буває не густо. Це книги, це наша духовна спадщина. Треба дбати про те, щоб відвідувачів було більше, а не про експропріацію...

Влаштоване після перерви переголосування можна вважати персональним «тиском» депутата Мухіна, хоч підставою була пропозиція депутата Хмури створити комісію, яка вивчить потреби нашої медицини, щоб на наступній сесії повернутися до цього питання. Цього разу депутати дійшли згоди. Всього 12 чоловік стояли на своєму. Останні проголосували за передачу приміщення Ленінського райвиконкому музичному училищу і музичній школі № 2, тобто за перший музичний ліцей у Кіровограді.

Підсумовуючи роботу 3-ї позачергової сесії міськради, зважаючи на ряд важливих рішень, прийнятих нею: концепція переходу Кіровограда на самоврядування (хоч, відверто кажучи, мені не зрозуміла послідовність депутатів, адже республіканського Закону ще немає), впорядкування торгівлі товарами підвішеного попиту, тощо, я б назвала вирішення долі музичного училища чи не найконкретнішим у роботі даної сесії.

Л. КАРИМОВА,
спецкор «Молодого комунара».

Коли верстастся номер.

Ігноруючи рішення сесії міської Ради, 3-я міська лікарня самостійно захопила приміщення колишнього Ленінського райкому партії. Розуміючи, як важко становить нашої медицини, необхідність вирішувати її проблеми якнайшвидше, перед подібним безпрецедентним випадком, який можна розцінити як грубе порушення закону, редакція висловлює свою стурбованість діями медиків. Чи не починається ланцюгова реакція беззаконня в нашому місті?

МАЄМО ТЕ,
ЩО ЗАСЛУЖИЛИ

Просторий зал клубу селища Гірничого під час зустрічі виборців із депутатом Верховної Ради УРСР В. Є. Панченком та депутатом міськради В. І. Рубаном був напівпорожній. Об'ява про заплановану розмову жителів селища із своїми обранцями з'явилася лише напередодні зустрічі. Одним з перших серед кіровоградців учасники зустрічі дізналися про появу у листопаді цього року нової обласної газети «Народне слово». Новоутворюване «НС» буде видавати обласна Рада народних депутатів. Ще приємніше, особливо для книголюбів, було почути повідомлення про відкриття в обласному центрі книжкового видавництва. Якщо Рада Міністрів УРСР затвердить це рішення, то Кіровоград стане сьомим містом на Україні, яке матиме своє видавництво. Невідомо коли це станеться, але звістка обнадіює.

Йшла мова і про болючі проблеми економічного становища України і Кіровоградщини. Та несподівано діалог був перерваний. Невелика група молодих, модно зодягнених хлопців, на підпитку почали перебивати В. Є. Панченка, звинувачувати у всіх смертних гріхах. Звинувачували в отриманні якихось таємних депутатських привілеїв. В тому навіть, що він обирає Івашка Головою Верховної Ради УРСР, а той втік до Москви. Розпалені горілкою і своєю власною сміливістю, навіть не хотіли слухати відповіді на свої закиди. Для тих, хто добре знає громадську позицію народного депутата УРСР В. Є. Панченка, подібне не могло здатись недоречним жартом, якби не серйозність сліпоти цієї молоді, її невіри у зміну нашого суспільства. Пасивність тверезих хлопців у політичному житті, перетворюється в п'яну агресивність, тоді можливість різних провокацій, нападок на процес оновлення зростає. Така позиція молоді при нинішньому політичному становищі України тільки на руку противникам перебудови і викрай небезпечна для всього процесу демократизації країни. Чого ж добивається «наша зміна»? Мабуть, найкраще свої погляди пристосування до життя виклав один із тих молодиків, коли вирішив «виступити». Вийшовши вперед на ватяних ногах, він цинічно виткнув: «Чого я хочу? Я хочу нажер-р-ртись!!!». На цьому його виступ закінчився. І вся компанія під обурливий вигук мешканців Гірничого змуснена була залишити зал.

У молоді зараз дуже багато проблем. Низько оцінюється їх праця. Відсутнє житло, а звідси й несприятливі умови для створення і існування молоді сім'ї. Тільки одні люди борються за свою правову захищеність, а інші, пасивно, із чаркою в руках чекають: хто кого? Як стало відомо із вигуків тих «сміливих» хлопців, вони участі у виборах не приймали. Отож, доречними здаються слова народного депутата УРСР В. Є. Панченка: «Зараз ми з Вами маємо такий парламент, який Ви обрали...».

Л. БИСТРАНИВСЬКИЙ.

УЛЬЯНОВСЬКА ІСТОРІЯ

Часто чуємо: комсомол гордиться своїм минулим, своїми вагомими справами, успіхами, здобутками. Красиві слова, але... дещо аж занадто. А все через те, що ними ми самі заговорили справді і вагомими справами, і успіхами, і здобутками, що в останні роки більше сповідали все, ніж продовжували традиції.

Традиції... Одне слово, красиве і набридливе. Та коли їх назвати, то побачимо, яке воно сильне й значиме, як і багато тих справ, які вершили

ли свого часу комсомольці Ульяновського району.

Думається, що і в інших районах є зібраний матеріал про історію спільчанської організації, що, як і Ульяновський райком комсомолу, надішлють нам до редакції свої записи, в яких — наша з тобою, комсомол, біографія: і короша, і з перекрученнями минулих часів.

А сьогодні — перша публікація, перші спогади про ульяновчан.

* * * Січень 1922 року — на Ульяновському (тоді Грушківському) цукрозаводі створений комсомольський осередок з 13 членів. Вони були першими — Юхим Панченко, брати Семен (секретар осередку) і Петро Павлов, Василь та Олександр Гребенюки, Абрам та Марко Розентап, Віктор Михайлович, Іосип Гариков, Борис Долгатович, Дмитро Коришко, Михайло Васерман, Ліда Желянська, Анатолій Рожнятовський. Пізніше створили осередки в селах Д-Балка, Синицівка, К-Брід, Синьки, Грушка.

В 1924 році відбулася перша Першотравнева окружна комсомольська конференція. Данилово-Балківський район представляли комсомольці А. Шушарі, В. Гребенюк, М. Черв'їнська, А. Розентап, Ю. Панченко, Ю. Поневій, Г. Скаблик, Ю. Флейшман.

Комсомольці, щоб створити нові осередки, пішки вирушали в села за 20—25 кілометрів і закликали молодь вступати в комсомол, брали участь у діяльності частин особливого призначення (ЧОП), у гуртках сприяння робітничо-селянській інспекції, в боротьбі з дитячою безпритульністю.

Комсомольці Марко Кропивницький і Тимофій Репишевський користувалися авторитетом серед бідняків, брали участь у боротьбі з бандитами, з куркулями. Восени 1924 року по завірячому куркулі вбили М. Кропивницького, а Т. Репишевського, покликавши в хату, замордували — виколували очі, здирали шкіру з голови...

Сімнадцятим у списку колгоспників був Дмитро Колос, вступив туди без згоди батьків. У 1928 році він — завідувач відділом піонерів, в 1929 — секретар комсомольської організації колгоспу «Комінтерн» в селі Мечиславці.

Як правило, всі зусилля молодих були спрямовані на вирішення сільськогосподарських проблем. Не минули ті жорстокі часи й комсомольців — багато з них репресовувалося як «неблагонадійні». Нині це важко назвати прізвиськом жертв сталінського геноциду, але за цю справу вже взялася мо-

лодь і його історія буде доповнена ще одною правдивою сторінкою літопису про ті роки.

У кінці липня 1941 року Ульяновську захопили гітлерівці. Комсомольці в числі перших почали боротьбу проти загарбників. Тисячі молодих людей воювали на фронті, багато — в підпіллі, в партизанських загонах. Взимку 1943 року за завданням підпільників робітник цукрозаводу Василь Лукасевич вивіз з ладу елеватор. Після війни Василь став секретарем комсомольської організації цукрозаводу, членом бюро райкому комсомолу. За рік у члени ВЛКСМ він прийняв 72 юнаків і дівчат.

Допомагали підпільники партизанському загону «Південний», який діяв у тих краях, підпільній групі Паламарчука (з 1943 році її члени були замордовані фашистами), підпільній групі Юдіна (1942 р.). На території району діяла підпільна група журналіста Занадворова (її члени замордовані в гітлерівських катівнях у 1944 р.).

Серед розстріляних патріотів була комсомолка Валентина Шевченко, котра навчалася в Ульяновській СШ № 1, член комітету комсомолу, секретар комсомольської організації. Після 7 класу вступила в Одеський технологічний технікум, потім працювала технологом на Ульяновському цукрозаводі.

Залишився останній лист Валі до рідних: «Здрастуйте матусю, Віра, Вітя, Вовуся, Вадим і Валік. Я ще поки жива, певно, не довго прийдемо жити, нас скоро розстріляють».

Мамусю, прости мене, бережи Вовочку. Може Коля вернеться, бо тата живого нема. На допиті мені сказали: «Батька твого вже розстріляли, а тебе завтра розстріляють».

Люди добрі, спасайте нас сьогодні, бо завтра буде пізно. Мамусю, передай мені сіру спідницю і чорний платок...

Мамочко, прийди з Вірою в 4 години вечора, хай востаннє побачу вас. Остання надія моя пропала. Мамусю... Мамусю... напишіть мені хоч два слова на прощання. Я кожну ніч буваю дома, привіт рідні і зна-

йомим, не лайте і бережіть маленького Вовочку. Цілую всіх, Мамусю, рідненьких, як мене розстріляють, продай Колин костюм і одягни Вовочку.

Як не хочеться виразити, з вами розставатися. Як я люблю сонце, люде, природу, своїх рідних.

Простіть мої рідні, знайомі, і Вовочка, як хочеться побачитися з вами в останній раз. Ваша Валія».

Фашистами лише в Ульяновському районі було знищено 357 жителів, в тому числі 69 дітей.

Архип Маніта з Лозоватої повторив у 1945 році в битві за Берлін подвиг О. Матросова. Йому посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу... Його ім'я назавжди внесено в списки обласної комсомольської організації. Шість Героїв Радянського Союзу дала Ульяновка.

Першим секретарем райкому комсомолу в 1945—47 рр. була Ганна Климчук, другим — Равлик, завідувач сектором членів ВЛКСМ — Любова Добровольська, членами бюро — Юліан Ільчевський, Василь Лукасевич, Іосип Кушнарьов, Микола Діденко. Меблі в райкомі — декілька лав і стіл-хрестовик.

У райкомі когось застати — проблема. Всі працівники закріплені за колгоспами. Там залишалися допізна, там і приймали на місці в комсомол, всією молоддю села. Для комсомольців 50-х тоді такі методи роботи були правилом.

* * * Наступну, післявоєнну, сторінку історії комсомолу Ульяновського району ми подаємо за уривками спогадів Олександра Сергійовича ВЕДЕНЕВА. А тоді було всяке...

«Після війни доводилося навіть відроджувати звичку до «лампочки Ілліча». Ліхтар «летюча миша» був головним освітлювачем на фермах. Ось чому райком комсомолу тримав на контролі будівництво гідроелектростанцій у селах Вільховій, Синьках.

1947 рік, 8 липня, з рапорту: «в селі Станіславички учні школи під керівництвом комсо-

мольської організації зібрали колоски на площі 105 гектарів. У тому ж селі після одних комсомольсько-молодіжних зборів колгосп за ударну працю їх учасників угостив яблуками».

23 квітня 1947 року при редакції районної газети «Шляхом Леніна» створено літературне об'єднання авторів-початківців. При створенні організації були присутні секретар Одеського ЛКСМУ Лідія Гладка і письменник Григорій Запаров. Початківці виступали на молодіжних вечорах, читали вірші по місцевому радіо.

5 травня 1947 року в селі Богданівка організував збори по прийому молоді в комсомол 15 травня відвідав школу в Сабатинівці, сподобався фруктовий сад, але, добре обладнане шкільне подвір'я. Сподобалася піонерська кімната. Ввечері провів звітно-виборчі комсомольські збори.

17 травня на бюро райкому прийнято в комсомол 20 крашких ударників шостої п'ятирічки, написав про це замітку в газету, це вже — одинадцять.

19 травня під селянським криницю, людей було небагато... В три години дня пішов догачований дощ. Увечері цього ж дня зібрали комсомольський актив. Зібралося 15 чоловік. Помітки робили на поштах газет. Палеру тоді не було.

24 травня створили комсомольську організацію в селі Шамраївка, в радгоспі. 29 травня приймали в комсомол молодих людей Іосипівки.

18 липня створили первинну комсомольську організацію в колгоспі імені XII парт'їзду.

В травні 1948 року мене затвердили першим секретарем Грушківського (нині Ульяновського) райкому комсомолу. Коли мене готували для цього, довелися пройти ряд співбесід: в обкомі комсомолу, в обкомі партії, в ЦК ЛКСМУ і, нарешті, в ЦК КП України. В бесіді дізнавалися — яка загальна підготовка першого секретаря, що він знає з історії КПРС, як орієнтується в політиці партії і Радянської держави...

20 червня 1947 року першим секретарем рай-

кому ЛКСМУ затверджується тоді. Батухова, але за сімейними обставинами вона скоро вибула з району.

27 травня 1948 року у Вільховій знайомився з роботою комсомольських організацій. Прочитав лекції «Вожді Ленін і Сталін про завдання комсомолу», «Про дружбу, товариствість і любов».

30 травня 1948 року після детальної підготовки проводився пленум райкому комсомолу. Комсомольці заслухали доповідь секретаря райкому партії тоді. В. Я. Кримського «В наступ на засуху — сільські комсомольці!». Мова була про сталінський план перетворення природи...

У ті роки піонерська організація нараховувала більше шести тисяч членів, які об'єднувалися в 215 загонів, 40 піонерських дружин. Було багато позаштатних вожатих —дебільшого це молоді вчителі.

Згадую один прикрий випадок з однією піонервожатою. Вона працювала у Вільховатській школі. Працювала спокатку добре. Райком комсомолу навіть вирішив за необхідним нагородити її Почесною грамотою за успіхи в організації піонерської роботи. Потім сталося так, що, показавши хлопця з сім'ї, де релігійні почуття переважали над розумом. Вожатій там сказали: або виходиш за нашого хлопця і вітаєшся в церкві, або йди. Нам потім з Вільхової подзвонили, що вожата вінчалася. Скликали терміново бюро райкому комсомолу, на яке була запрошена вожата. Одночасно виключили її з комсомолу і звільнили з роботи піонервожатою.

Піонервожата писала протести в обком, ЦК ЛКСМУ, ЦК ВЛКСМ, але наше рішення залишилося в силі. Я догортав про цей випадок, задавав одне і те саме: «Де? Як ми недовіділи?».

З нагоди 30-річчя ВЛКСМ комсомольсько-молодіжна зміна Ульяновського цукрозаводу виконала річний план...

На початку 50-х років у райкомі комсомолу чітко велася робота господарського плану — виїздили в колгоспи, зустрічалися з доярками, механізаторами. Постійна увага приділялася фізкультурним справам. Організовувалися колективні читання художніх творів, перегляд кінофільмів. І все це робилося з бажанням, просто, щиро, робилося так, що нам вірили, нас підтримували, за нами йшла молодь».

ВІД РЕДАКЦІЇ: Вірніше — від кореспондента, який готував цю добірку.

Мені відносно часто доводилося бувати в Ульяновському районі. Кожен раз він чимось запам'ятовувався — то святом райцентру, то комсомольською районною конференцією. І завжди в приємність заходив у райком комсомолу, якому є чим похвалитися і сьогодні. Але найбільше мені з сьогоднішніх справ запам'яталося відкриття в травні цього року Пам'ятного знаку воїнам-інтернаціоналістам усіх поколінь. Знаку, який будувався з ініціативи молоді, який будувався молоддю і в який вклали чимало сил працівники райкому комсомолу.

Про цю добру справу ще раз нагадаємо знімом наших читачів.

Юрій ЯРОВИЙ.

Ви бажаєте мати магнітофонні касети із записом су-часної радянської та зарубіжної естради?

Ви хочете все це мати на касеті імпорного виробництва?

Ви хочете, щоб ціна була хоч трошки меншою за ті касети із записами, які пропонують інші студії звукозапису?

Тож, якщо Ви все це хочете, поспішіть на студію звукозапису Кіровоградського

центру дозвілля «Погляд». Там запропонують імпортні — 90 хвилин — касети і на них зробити запис тих пісень, які Вам до вподоби. Вибір — величезний! Ціна касети із записом одна з найменших — 18 крб. 50 коп.

Адреса «Погляду»: м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

«Пропоную руку й серце...»

Шановні читачі! У цьому номері газети ви знайшли повідомлення про намір газети вміщувати шлюбні оголошення. Про умови їх прийому та оплати ми повідомимо пізніше. А зараз хочемо порадитися з вами ось із якого приводу.

Технологія знайомства через газету може бути кількох типів.

1. Абонент присилає текст оголошення, де вказує свою зворотну адресу (точну або таку: поштовий індекс, населений пункт, пред'явнику паспорта серія..., номер...). Газета вміщує все це, і бажаючи налагодити контакт із цією людиною, пишуть безпосередньо їй. Абонент оплачує лише публікацію об'яви.

2. Абонент присилає текст оголошення і свою адресу, ім'я та прізвище, яке залишається в редакції, а друкується лише текст об'яви та шифрований номер абонента. Бажаючи познайомитися з ним, пишуть до редакції, вказуючи номер, а ми за відомою нам адресою пересилаємо листа (не читаючи його) абонентові. Тоді оплачуються і текст, і одна послуга за посередництво.

3. Все робиться так, як і в пункті 2, за винятком одного: редакція читає адресовані авторів оголошення листи перед тим, як переслати. Це робиться, аби до абонента не доходили листи розиграші, послання з образами тощо. У цьому випадку абонент оплачує текст і дві послуги за посередництво.

Ми чекаємо, друзі, ваших думок із цього приводу. Який варіант набере найбільше голосів, той ми і будемо практикувати.

Крім цього, допускаємо можливість публікації і платних об'яв на зразок: «6 жовтня 1990 року на автовокзалі в Кіровограді я познайомився з дівчиною. Її звали Оленка. Вона їхала до Знаменки, мала такий вигляд... Хотів би зустрітися ще. Відгукніся, Оленко!».

До нас постійно приходять подібні листи і якщо є потреба, надаватимемо й такі послуги.

А може, ви захочете знайти через газету друга чи подругу не для поєднання рук і сердець, а поки що лише для провадження спільної відпустки — як вам така ідея?

Плата за ці оголошення буде помірною і доступною. Тож чекаємо ваших пропозицій!

ОДНОМУ із визначних стовпів християнства (ім'я його, на превеликий жаль, не згадаю) належить такий вислів: «Утаї гріх чужий, і простяться тобі твої».

Ці чудові слова раз по раз приходять на пам'ять після прочитання анонімної замітки «Таких — навалом» («Молодий комунар» № 32 за 28 липня ц. р.), де чийсь гріх виставлений на загальне споглядання.

Станемо

Даруйте вже мені мою кричущу нерозторопність, але, повірте, досі не можу добрати, яку ж мету переслідували як автор вищезгаданого листа, що так сором'язливо заховався за підписом «Сергій», надсилаючи свою замітку до газети, так і сама редакція, що оприлюднила його опус на сторінках «МК»? Кинути тін на дівчат? На шлюб? Заперечити почуття, чистоту? Розпалити низькі інстинкти? А мо, просто повтшатися чиеюся нищізною?

Ну що ж, на тлі сьогоднішньої безпрецедентної кампанії пропаганди сексу, еротики і навіть звичайнісінької вульгарщини (у якій, до речі, обласні газети вільно можуть дати фору центральним та республіканським часописам), це зробити не так уже й важко.

Складається враження, що для автора статті «Таких — навалом», відверте смакування своїм та чужим падінням, бовтанання у власному та чиемусь бруді, оте чисто Фрейдівське прагнення перетворити органі-

ну матерію в неорганічну, є предметом його неабиякого захоплення, похвалень, коли бажає, навіть гордості.

Зовсім не прагнучи виправдати поведінку горезвісної «пацанки» та її подібних, головну вину в таких ситуаціях, переконалий, слід покласти саме на хлопців.

Відомо те, що є прикрасою жінки, для чоловіка — ганж. Те, що легко можна пробачити жінці — чоловікові не так просто (якщо слабкість жінки — це її окраса, ба навіть сила, то слабкість чоловіка — не лише його вада, а ганьба).

Але чоловіча сила — це далеко не одне лише нагромадження м'язів, матеріально-про-

справжніми

шовий достаток чи високе службове становище, а й, що головне — непохитність духу, широта й тверезість мислення, твердість переконань, загострене відчуття гідності та справедливості, принциповість (у кращому розумінні цього слова), те, що ніяк не може піддаватися моді — лицарство, благородство.

Сила чоловіка — це також уміння, здатність сказати собі «ні», як би тобі того не хотілося, коли цього вимагають обставини.

Сама природа поклала на чоловіка функцію захищати, обороняти не лише прекрасну половину людства від такого численного бруду цього світу, а й усякого слабшого від себе. Так само, як і цілком логічним є природне прагнення кожної

жінки покладатися на чоловічу мудрість та благородство навіть тоді, коли сама вона помиляється.

Як же на цьому тлі оцінити поведінку Сергія та його товаришів, коли їх безвольність, їх невинність сказати собі «ні», нап'ясті, їх хіть, взяли гору над їх же таки глуздом, гідністю та благородством (уточнимо: чоловічим благородством)? А коли згадати, що «пацанка» ще й до того ж школярка, то подібні вчинки слід трактувати не як звичайну безпринципність, слабкість чи тупість, а саме як злочин, за який слід відповідати.

Справжній чоловік ніколи не образить жінку чи дівчину своєю хіттю, до якого б падіння вона не докотилася, а зробить усе від себе залежне, аби захистити її від приниження.

Так, людині властиво помилитися, жінці тим паче, тож кому, як не нам, чоловікам, не

мужчинами

тільки захистити їх від цього, а й виправити ці ж помилки? Коли таких, як «пацанка» — «навалом», то чи не варто чоловікам знайти в собі сміливість (а це теж свідчить про нашу з вами силу) зізнатися, що саме такими зробили їх ми, і ніхто інший. Бо немає такого падіння жінки, до якого б ми не доклали своїх рук. Бо не жінка відповідає за чоловіка, а чоловік за жінку.

Тож давайте бодай спробуємо стати справжніми чоловіками.

С. КУДРЯ.

м. Кіровоград.

ВОНА переступила поріг з рішучістю людини, яка зважилася на останній крок, із таким виглядом, наче прийшла покласти голову на плаху. Заговорила, затинаючись на кожному слові і червоніючи:

— Соромно... Але я знаю вас як газетяра. Тому й наважилася на цю відверту розмову щодо мого життя...

Вже із цього аступу я здогадався, що говориться моя співрозмовниця про особисті справи. Вислуховувати подібні сповіді доводиться досить часто, особливо від молодих, незважаючи на те, що я до всього цього не маю ніякого відношення. Але не поспішайте посміхатися і звинувачувати людей у тому, що вони трохи переплутали адресу...

Надії (назвемо їх так) за тридцять. Заміж вишла за хлопця з сусіднього села, який був першим у її житті чоловіком. Для коханого ладна була небо прихилити, і чоловік відповідав Надії піклуванням та ласкою, не міг натішитися її вродою. І вона в душі пишалася коханням свого милого, але не раз супилася: «Бач, як очі блищать, не жених же!». І коли наодинці залишалася, пригашувала власне бажання приглубити, виявити хоч якусь ініціативу. Чомусь здавалося, що таким чином вона прихищує себе. Так мимоволі переконала чоловіка, що всі ці «ніжності» її не хвилюють, хоча у душі жорстоко

страждала від цього. І ось фінал: чоловік потайки зустрічається з іншою жінкою. Ні, він не збирається залишити сім'ю, як і раніше, дбайливий і навіть уважний до дружини. Але... вже немає в його очах того бентежного блиску, за який вона його колись картала...

Соромно...

— Ні, ви не подумайте, що ці стосунки мені такі вже й необхідні, я й без них спокійно обійдусь, але, чи мабуть, саме через це так багато розлучень у молодих сімей, — сказала моя гостя. — Хіба це головне у сім'ї? Он у нас діти, клопоти по господарству, інші справи, а йому байдуже. Та й що то за життя, коли в хаті чужий чоловік? — несподівано розгублено запитала вона. Не берусь і не хочу робити поспішний висновок, але чи не запізно кинула Надія по допомогу, та ще й, як кажуть, не в ті двері?

А скільки заміжніх жінок і чоловіків, засмуканих, злих, роздратованих, ми з вами зустрічаємо щодня? Скільки їх мовчки терпляче страждає, вважаючи, що інтимні взаємини у сімейному житті — другорядна й незначна обставина? І тільки коли

сім'я розпадається саме через те «другорядне», доходять висновку, що й сяюча підлога, і смачний обід, і випрасувана білизна — лише приємне доповнення до того, що чомусь у нас довгий час вважалося не вартим уваги. Добре, коли спрацьовує природна мудрість. А коли ні? Порадитися ж, відкрити душу, поділитися наболілим — не з подругою чи з другом, не з газетарем — ніде, бо спеціальні заклади, де можуть надати потрібну консультацію, можна перелічити по пальцях.

Нерідко чуємо: «Допоможіть врятувати сім'ю, мій чоловік (жінка) знайшли собі кращих».

— І якби ж то кращу, — ділиться своєю бідною Надія, — то ще б зрозуміло. Ну що він у ній розглядав — і не красуня, та й господарка абияк.

З одним із таких чоловіків з цікавістю я вирішив зустрітися, розпитати про нелюбу дружину.

— Знаєте, — сказав він, — вона хороша жінка. Але дім для неї, як оте виробництво, де вона — передовичка. Мені здається, дітей вона народила тільки тому, що так заведено. Ні ласки від неї, ні доброго словечка...

Передав я ці слова своїй співрозмовниці:

— Знаю, про що ви, — враз зашарілася вона, — але ж це — просто сором!

А мені стало сумно...

Л. САВИЦЬКИЙ.
Новоукраїнський район.

Це ще не «гірно»!

Фотоетюд Валерія ШКІДІНИ.

ІМІТАТОР ВАГІТНОСТІ

створено в Сполучених Штатах Америки. Завдяки йому симптоми вагітності зможуть відчувати навіть чоловіки. Прилад називається «живіт співчуття» і важить майже пуд. Це жилет, надягнувши який, людина відчуває 20 ознак вагітності, зокрема, задиху, підвищення артеріального тиску, тиснення на сечовий міхур, ворухіння «плоду», нудоту, біль у спині, неможливість нагнутися чи підняти бодай

невеликий тягар. На думку автора винаходу, це спонукає чоловіків співчувати вагітним жінкам і бути уважнішими до них.

Крім того, імітатор пропонується вдягати дівчатам-підліткам, котрі легковажні в інтимному житті і не бояться вагітності. Пристрої вже надійшли в центри планування сім'ї, школи і жіночі консультації.

ВІТРИНА

ТАКОГО, здається, ще не було. Студенти Кіровоградського інституту сільгоспмашинобудування поїхали збирати буряки в с. Березівку Устинівського району. Одного ранку кілька хлопців разом із викладачем виставили в центрі села стенд із газетними вирізками, примали синьо-жовтий прапор і роздавали людям газети. Потім пішли на поле, а в цей час прийшла запланована сходка жителів села. Після неї студентам показали документ, згідно з яким вони виселялися з Березівки за проведення несанкціонованого мітингу. 22 вересня наша газета опублікувала замітку «Закрита зона», автор якої, В. Бурков (той самий викладач), обурювався таким ставленням до студентів. Ми обіцяли читачеві з'ясувати думки інших причетних до конфлікту людей, тож наш кореспондент відправився по слідах події.

Під інститутом сільгоспмашинобудування стояли хлопці й дівчата — форма одягу польова. Вони чекали автобуса для виїзду на сільгоспработи в... Березівку Устинівського району. Тільки вже не та група. А «та» мала їхати в інше місце (з іншим викладачем) і теж була тут. Враженнями про той ранок згодилися поділитися М. Левченко, С. Васильєв, І. Чупров, О. Малик: «Люди читали те, що ми принесли, дехто обурю-

бував сам на місці, і занепокоївся, чому це ми публікуємо замітку Буркова і не думаємо, яку реакцію вона може викликати. В. А. Карпенко була відверто незадоволена поведінкою колеги в Березівці: «Його ж туди працювати послали, а він... Його попереджали ректор, декан, секретар парткому, щоб він на роботі не вів пропаганди Руху й соціал-демократії». А Л. Г. Кривонищенко рубонув рукою повітря: «Пишіть: чо-

позицією провести політичний диспут у райком партії, місцеву школу (підтримки не зустрів). «Але чому він обійшов мене?» — дивується голова сільради.

Вона повела мене до свідків — в цех підсобного промислу. О. Височин і Т. Михайлюк, жителі гуртожитку, повідомили, що студенти вночі галасували й співали, зокрема «Ой у лузі червона калина похилилася, чого наша вільна Україна зажурилася».

Коли ми розмовляли, нагодилася комендант З. К. Максимчук: «Коли від'їздили, то погрозували мені, що прийдуть до нас із кулеметами. А я їм кажу, що в мене двостоволка є».

Цілий цех (в основному жінки, котрі були на сходці) підтвердив, що таких — із жовтим прапором, їм не треба, що вони бояться за своїх дітей і визнають червоний прапор. Ще до одного свідка повела Т. І. Обод — працівниця ідальні Т. Лактионовой, котра розказала, що нібито В. Бурков говорив з нею про те, що треба зняти пам'ятник Леніну, поставити жовто-блакитний прапор, що слід міняти владу. «А я йому відповідаю: нам усе одно, який пра-

вався, чого такий прапор, чому немає кобаси по 2.80 і шкарпеток. Питали, скільки нас родом із села, хто наші батьки, дармоїдами називали. Говорили, що в інститут нас «всунули». Інженер-механік колгоспу матюкався, казав, що хребти нам переламав. В обід того дня біля підсобного цеху стояла машина секретаря райкому, видно, проводили роботу. Нам потім сказали, щоб ми пішки йшли в Кіровоград. Але потім автобус дали, ми приїхали, кілька днів не вчилися й писали пояснювальні в деканат».

Інститут послав на місце «комісію по розслідуванню». Один із її членів, студент С. Тодоренко, розказав:

— По селу ходили чутки, що студенти збираються проводити революцію, тож хай комуністи двері не відчиняють, що збираються приборотати пам'ятник Леніну, що нібито їм за це платять, що зірвали прапор на сільраді — а він висів. Студенти працювали норму виконували, коли їм часом давали техніку, і це був не мітинг».

Ще один член комісії, заступник декана В. П. Корол:

— Вважаю, що в усьому винен Бурков. Мені здається, що це антиконституційні дії, оскільки символіка ця (синьо-жовтий прапор — авт.) не затверджена. Я розділяю обурення селян — на місці ми дізналися, що люди, особливо старші, вигукували, що не хочуть бандерівського прапора. Може, зі студентами й круто обійшлись, та людей можна зрозуміти. Був це мітинг чи ні — вирішуватиме вся комісія. (Вона пізніше засудила дії викладача й частини студентів як недоречну агі-

му Бурков, коли здавав партквиток, не здав і диплом кандидата наук? Він захистив дисертацію, яка базується на працях класиків марксизму-ленінізму, а тепер облыює їх!».

На березівських вулицях про ту сходку я питала перехожих, котрі траплялися по дорозі — чоловіків, жінок, літніх і молодших. Відповіді були схожими: «Я на сходці сам не був, але кажуть...» — і далі приблизно те, що говорили й студенти. І ще про вінок із колючого дроту, який нібито хотіли покласти до пам'ятника Леніну. І що нібито колупали по-стумент...

У гуртожитку на дверях коменданта — замок, ніде нікого, лише молода мама з лялечкою в дворі. Валя Сисацька, мешканка гуртожитку: — Студенти нічим не шкодили. Щоб пили чи билися — не скажу. Взагалі вони мені подобалися — особливо дівчата. Співали допізна — це було. «Розпрягайте, хлопці, коні», про вільну Україну. Я їх за це не засуджую, адже молоді. Їх обзивали бандерами, але ж бандери — це одне, а то українці. Сама я на сходці не була.

пор, і начальство те буде чи інше — все одно». (В. Л. Бурков у розмові зі мною сказав, що такого не говорив).

Пішла я у виконком сільради глянути на той стенд, який студенти лишили в селі. Вирізки з офіційних і неформальних газет, доволі старі, заяви, звернення — то і все.

Коли роздивлялася протокол сходки, нагодилася голова Устинівської райради народних депутатів, він же перший секретар райкому партії, В. А. Юренко: «Я засуджую дії викладача за те, що він настроє молоді не в те русло».

У протоколі вказувалося, що після запланованих питань слухалася інформація Т. І. Обод «Про зедінку студентів КІСМУ, частина з яких прийшла по вулиці села з прапором і біля БК вели агітацію, розповсюджували листівки і газети самовидцівства, направлені проти КПРС» — і після речення про вимогу виселити студентів із села («голосили як чоловічі, так і жіночі») — рішення: «за проведення несанкціонованого мітингу...» — далі вам відомо.

Секретар райкому партії О. К. Кравченко розповів, що допомагав для студентів дістати постільну білизну, м'яч, що був у Березівці напередодні, нічого такого не помітив і тому, коли все це сталося, поїхав (після сходки), аби переконатися, чи відповідає рішення настроєм людей. З ним поїхали заступник голови райвиконкому і редактор райгазети. Вони поїхали підсобного промислу,

АСОЦІАЦІЯ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

У Кіровоградському педінституті відбулися установчі збори по створенню Всеукраїнської асоціації В. О. Сухомлинського. Зібралися студенти, вчителі та директори шкіл області, викладачі вузу. Слово про видатного земляка вголосив доцент Д. Ю. Стельмухов. Доктор педагогічних наук професор А. Я. Розенберг зазначив: «Найраца па-

м'ять для В. О. Сухомлинського — пам'ять його народу. Треба серйозно досліджувати націону систему педагога». «Професором людиназнавства» назвала земляка директор Комітету СШ Новоукраїнського району Н. А. Калиниченко. Директор Павлівської школи імені В. О. Сухомлинського Онуфрієвського району, випускник фіз-

мату нашого вузу М. В. Семенков розповів присутнім про життєвість ідей педагога-новатора, про роботу школи по творчому впровадженню спадщини В. О. Сухомлинського. Всі виступаючі прийшли до єдиної думки: треба глибоко вивчати спадщину педагога, розповсюджувати його ідеї, адже гуманізм, демократію, милосердя та

педагогіку співробітництва відстоював видатний педагог у своїх працях. На зібранні шанувальників павлівського мислителя було заслухано проект Статуту асоціації В. О. Сухомлинського, через який червоною ниткою пройшла ідея збереження, вивчення, пропаганди та творчого використання спадщини нашого видатного земляка. Був обраний оргкомітет по проведенню Всеукраїнської конференції Асоціації, до складу якого увійшли директор

НДІ психології УРСР (м. Київ) О. В. Киричук, завідувачі кафедрами педінституту А. С. Бик, І. А. Добрянський, працівники обласного управління народної освіти.

Було зачитано текст телеграми на ім'я міжнародного товариства імені В. О. Сухомлинського, яке організовано в Німеччині (місто Остерхаузен).

В. ЛИКОВ, доцент кафедри педагогіки педінституту.

Улюблений артист

На знімку: Катерина СЕМЕНОВА. Фото Валерія ШКІДНИ.

Владимир ВЫСОЦКИЙ

БЫЛО ТАК... Вспомни альбом

Было так — я любил и страдал, Было так — я о ней лишь мечтал. Я ее видел тайно во сне Амазонкой на белом коне...

Что мне была вся мудрость скучных книг, Когда к следам ее губами мог припасть я... Что с вами было, королева грез моих, Что с вами стало, мое призрачное счастье...

Наши души купались в весне, Были головы наши в огне. И печаль с ней и боль далеки, И казались — не будет тоски! Ну, а теперь хоть саган ей готовь,

Із відповідей студентів на екзаменах

(цілком серйозно)

▲ Раніше дітвато виховувались в інституті шляхетних дівчат, а зараз — на вулиці.
▲ Якщо вчитель на уроці буде часто кричати, у нього сяде горло.
▲ Я підтримую думку біологізаторів: якщо батько дурний, то буде і дитина тана.
▲ Обов'язок — це те, що може бути, а може бути різне.
▲ Біологічний вік на жє людини, що можна нежитися, а паспортний — ні.
▲ Політехніка — це ви-

ка днів не ачилися і писали пояснювальні в деканаті.

Інститут послав на місце «комісію по розслідуванню». Один із її членів, студент С. Тидоренко, розказав:

— По селу ходили чутки, що студенти збираються проводити революцію, тож хай комуністи двері не відчиняють, що збираються прибрати пам'ятник Леніну, що нібито їм за це платять, що зірвали прапор із сільради — а він висів. Студенти (пробничу норму виконували, коли їм вчасно давали техніку, і це був не мітинг.

Що один член комісії, заступник декана В. П. Коров:

— Важкою, що в усьому винен Курков. Мені здається, що це антиконституційні дії, оскільки символіка ця (синьо-жовтий прапор — авт.) не затверджена. Я розділяю обурення селян — на місці ми дізналися, що люди, особливо старші, вигукували, що не хочуть бандерівського прапора. Може, зі студентами й круто обійшлись, та людей можна зрозуміти. Був це мітинг чи ні — вирішуватиме вся комісія. (Вона пізніше засудить дії викладача й частини студентів як недоречну агітацію — авт.)

Ця розмова відбувалася в присутності проректора КІСМУ О. О. Решетова і ще кількох викладачів. О. О. Решетов повідомив, що не буде робити ніяких висновків, поки не прочитас висновки комісії та не по-

траплялися по дорозі — чоловіків, жінок, літніх і молодших. Відповіді були схожими: «Я на сходці сам не був, але кажуть...» — і далі приблизно те, що говорили й студенти. І ще про вінок із колючого дроту, який нібито хотіли покласти до пам'ятника Леніну. І що нібито колупали по-стамент...

У гуртожитку на дверях коменданта — замок, ніде нікого, лише молода мама з лялечкою в дворі. Валя Синьця, мешканка гуртожитку:

— Студенти нічим не шкодили. Щоб пили чи билися — не скажу. Взагалі вони мені подобалися — особливо дівчата. Співали допізна — це було. «Розпрямуйте, хлопці, кони», про вільну Україну. Я їх за це не засуджую, адже молоді. Їх обзивали бандерами, але ж бандери — це одне, а то українці. Сама я на сходці не була.

Пам'ятник Леніну був цілий, тільки біля п'єдесталу потріскалася і розповзлася на шматки штукатурка. Т. І. Обод, голова сільради й секретар парткому, заспокоїла: то так і було раніше. Тамара Іванівна стверджувала, що ні вона, ні секретар райкому нікого не примушували, як то можна зрозуміти із «Закритої зони», виселати студентів — люди на сходці (220 чоловік) самі вирішили. Вона вважає, що коли близько 10 чоловік пройшли з прапором кількості метрів — то маніфестація. Викладач звертався з про-

неформальних газет, доволі старі, заяви, звернення — то і все.

Коли розділялася протокол сходки, нагодився голова Устинівської райради народних депутатів, він же перший секретар райкому партії, В. А. Юренко: «Я засуджую дії викладача за те, що він настроює молодь не в те русло».

У протоколі вказувалося, що після запланованих питань слухалася інформація Т. І. Обод «Про ведінку студентів КІСМУ, частина...» проїшла по вулиці села з прапором і біля БК вели агітацію, розповсюджували листівки і газети самовидівництва, направлені проти КПРС — і після речення про вимогу виселити студентів із села («голо...» лунали як чоловічі, так і жіночі) рішення: «за проведення несанкціонованого мітингу...» — далі вам відомо.

Секретар райкому партії О. К. Кравченко розповів, що допомагає для студентів дістати постільну білизну, м'яч, що був у Березівці належдодні, нічого такого не помітив і тому, коли все це сталося, поїхав (після сходки), аби переконатися, чи відповідає рішення настроєм людей. З ним поїхали заступник голови райвиконкому і редактор райгазети. Пішли в цех підсобного промислу, зустрілися з ветеранами. Гостям розповіли, що ввечері після фільмів і дискотек студенти говорили таке, що не хотілося б, «аби наші діти це чули».

взаємно ввічливу), хто байдує йде мимо. Випадки виселення за це, крім описаного, нам невідомі.

На закінчення — кілька довідок.

Словник іншомовних слів: «Маніфестація — публічний масовий виступ для виразу солідарності, підтримки або протесту. Див. також Демонстрація». «Демонстрація — процесія, мітинг та інші форми прилюдного вираження суспільних настроїв». «Мітинг — масові збори з приводу обговорення злободенних, переважно політичних питань». «Процесія — урочистий масовий похід».

Студентів разом із викладачем було, за різними даними, 7, 8, 9 чоловік.

Устинівська райгазета «Промінь комунізму» за 29 вересня ц. р. в статті «Що обурило березівців» (стаття витримана в тоні осуду дій студентів і викладача, автор — П. Щербина) писала: «Як такого мітингу не вийшло, бо обурені березівці дали гідну відсіч новоявленим агітаторам».

Відповісти на питання, за що ж (і чи правомірно) студентів «попросили» з села, оцінити позиції, дії, стиль висловлювань учасників цієї історії ви, шановні читачі, зможете самі.

Н. ДАНИЛЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».
Кіровоград — Устинівський район.

БЕНТЕЖНИЙ ОСЕНІ АКОРД...

Струсніть сіру буденність змордованої чергами й нестатками душі, знайдіть, може, останні сили і... огляньтеся доколя. Певне, тільки в природі нині нема політики, хоч над юною голівкою цього українчика таки блакитне небо і жовтогарячий багрянець застрашного падолисту!

Земля найщедріша цієї пори і найбільше схожа на саму себе, на нашу славу Україну — таку багату на таланти й на все інше, і таку сплюндровану. Даваймо разом пильніше ви-

вімося в оці обличчя, аби завтра не розминулися з нашою надією, з новими Веделями, Лисенками, Бортнянськими чи Березовськими.

Вслухайтесь в мелодію осіннього дня! Ви чуєте бентежний акорд? З кожним днем він набирає сили, як оце тендітне деревце при стіні Созонівської музичної школи, як юний скрипаль набуває майстерності від свого вчителя. Може, звуком бандури в дівочих руках таки розбудить нашу заснулу вільну українську душу!

Володимир ТАРАСЕНКО. Фото Василя ГРИБА.

Владимир ВЫСОЦКИЙ

БЫЛО
ТАК...

Вірши
в альбомі

Было так — я любил и страдал,
Было так — я о ней лишь мечтал.
Я ее видел тайно во сне
Амазонкой на белом коне...

Что мне была вся мудрость скучных книг,
Когда к следам ее губами мог припасть я...
Что с вами было, королева грез моих,
Что с вами стало, мое призрачное счастье...

Наши души купались в весне,
Были головы наши в огне,
И печаль с ней и боль далеки,
И казалось — не будет тоски!

Ну, а теперь хоть саван ей готовь,
Смеюсь сквозь слезы я и плачу
без причины.
Ей вечным холодом и льдом сковало кровь
От страха жить и от предчувствия кончины.

Понял я: больше песен не петь,
Понял я: больше снов не смотреть.
Дни таялись с ней нитями лжи,
С нею были одни миражи!

Я жгу остатки праздничных одежд,
Я струны рву, освобождаюсь от дурмана.
Мне не служить рабом у призрачных надежд,
Не поклоняться больше идолам обмана.

Із відповідей
студентів
на екзаменах

(цілком серйозно)

▲ Раніше дівчата виховувались в інституті шляхетних дівчат, а зараз — на вулиці.

▲ Якщо вчитель на уроці буде часто кричати, у нього сяде горло.

▲ Я підтримую думку біологізаторів: якщо батько дурний, то буде і дитина тана.

▲ Обов'язок — це те, що може бути, а може бути різне.

▲ Біологічний вік на жере людини, що можна женитися, а паспортний — ні.

▲ Педтехніка — це використання вчителем технічних засобів навчання.

▲ Маркс писав, що людина є продукт всіх продуктів.

▲ Первинне — це матерія, а вторинне — це те, як його...

▲ Навички — це вміння, доведені до кінця.

▲ Педагогічні вечорниці пробуджують національну свідомість учителів міста.

▲ Навчання — це збільшення знань за допомогою вчителя.

Сторінка для учнів шкіл, ПТУ, технікумів, студентів та педагогів

ТАІСІЯ Федорівна навідувалась у редакцію кілька разів. І щоразу, розповідаючи про свою біду, додавала нові подробиці про затяжний конфлікт, який уже кілька років триває між нею і колективом одного із злинківських дитсадків. Виживають її, мовляв, будь-якими шляхами і способами. Аякже, прилаштувались там одні свої — то сват, та брат, а завідувач дитячим садком — хто б ви думали? — невістка самого голови колгоспу. Я ж їм ніхто, от і вирішили спекатись мене.

В останній свій приїзд вихователька показала два офіційні папери, один з яких підписаний секретарем обласної федерації профспілок В. М. Смаглюком, а ін-

про які чужій людині краще й не знати.

Поїздка видалась напівудаласю: ініціаторки затіяного з'ясування стосунків під час нелегкої розмови у дитсадку не було. Редакційна машина металась по селу в пошуках Таїсії Федорівни, якої не виявилось ні біля однієї хати, ні біля іншої (у зв'язку з сімейними обставинами Святкевич купила собі невеличку хатку, куди має намір переїхати), ні на полі, де вона займала два гектари буряків — їх за день до цього закопали. Це було тим більш дивно, що ми домовились з жінкою, якого дня точно я приїду. Однак колишня вихователька мов крізь землю прсаалилась. Бажання побачити її було

же всі родичі — чи то в другому, чи в десятому коліні.

Вивертати брудну білизну завжди неприємно, особливо, якщо доводиться це робити при чужій людині. Зовсім по-іншому звучали тут наведені в листі епізоди із крадіжками документів в садочку, коли через розбите вікно кабінету завідувачої були винесені всі ділові папери. І серед них — кілька протоколів зборів трудового колективу, де неодноразово ставилось питання про створення Т. Ф. Святкевич нерозумної, конфліктної ситуації в колективі. На кожних таких зборах Таїсію Федорівну попереджували. Вона калялась, казала більше не буду, а потім починала все знову.

вміст каструль і тумбочок, тим більше, що приїхали ми несподівано, так, що сховатись ні з чим уже не було змоги. Але ж одного дня може бути благополучно, а іншого — не дуже...

Діти наші їдять тільки з усіма, самі подивіться. Навпаки, я швидше чужого посаджу, а свій почекаю... А щодо дітей... Не думайте, що це назло, але... скільки разів приходив Таїсін менший хлопець... І ми його за стіл саджали. Дитина ж — чим він винен... А дома — хтозна, наварено там чи ні, вона як тільки три години (закінчується зміна — авт.), так зразу на автобус — чи то в Виску, чи в Кіровоград: жаліться поїхала. Кому вона вже тільки не жа-

й заплакала. Інформація, звичайно, від вихователів, у листі ж до редакції такого факту нема...

Питання, питання. У ході розмови їх виникло десятки, відповіді знаходились на одиниці — без Таїсії Федорівни розставити всі крапки над «і» було неможливо. Але вона в садочок так і з'явилась (у редакції казала: «обов'язково прийду»), хоч машина навідувалась до неї ще кілька разів.

І під час розмови з людьми і вже по дорозі в Кіровоград не могло зрозуміти: ну, для чого Таїсії Федорівні було видавати себе за беззвинну жертву терору, який, за її слова-

ГРАНІ МОРАЛІ

її місце чи ні — група ж відкрита...

Тільки що їй скажу, — завідувача вже аж посіріла (не ми перші навідалися у садок по цій історії, були комісії до нас, можливо й після прийжджали — авт.), — вона нагубить та ще й посміхається зловтішно — що, мовляв, одержала. Нікого тут не визнавала, навіть документ свій про освіту до цих пір не віддала. Я його в очі не бачила, хоч каже, що є. Не дам — та й усе...

Тепер трохи історії.

Років 12—13 тому Т. Ф. Святкевич працювала завідувачою одним з інших злинківських дитсадків. Там була якась брудна історія, після якої вона з'явилась у «Сонечку» на посаді виховательки. Три роки тому пішла на пенсію його колишня завідувача і... Цілком допустимо, що на цьому місці Таїсія Федорівна уже бачила себе — є досвід роботи, є практичні навички. Та цілком несподівано з'ясувалось, що «є інша думка» — і невеличкий колектив очолила невістка колгоспного голови (Святкевич, до речі, єдина, хто голосував проти неї під час виборів. Тепер є козир — завідувача мені «мстити...»). Тим більше, що прийшла Тетяна Кобелева сюди в буквальному розумінні від плити — до цього куховарила в колгоспній їдальні. Тепер, правда, вчителю. Але ж тоді...

Погляд з іншого боку. Ще перед поїздкою в Злинку в примісний райвно Сима Михайлівна Сьомка щиро дивувалась:

— Святкевич? Із Злинки? Звільнили з роботи? Ти бачиш, навіть не підозрювала, що у них щось там коїться. Завжди прибіжить: «А що у вас тут новенького, покажіть, може ми у себе запровадимо». І цокотить, цокотить. Я аж дивувалась — ти бач, проста вихователька, а так всілякими новинками цікавиться. А то якось мали проводити семінар для завідувачих, кажу їй: «Передайте Тетяні Леонідівні, хай приїде», а вона: «А можна я теж приїду, поспіжжу». — «Так для завідувачих же...». — «Можна я посиджу?». Ще й подумала тоді: навіщо воно їй... Значить, були певні плани...

Напрошуються й певні висновки...

Р. С. — Днів три тому одержали протест прокурора району, — сказав на прохання секретаря парткому колгоспу В. І. Волобова. — Раз винні, значить гроші за цей період їй виплатити, як належить. А помилку свою виправимо: завтра-післязавтра буде правління колгоспу, тепер формулювання запишемо правильно — не затвердити рішення трудового колективу дитсадку «Сонечко» про звільнення Святкевич Т. Ф. з посади виховательки, а звільнити її. Люди в садку сказали: якщо прийде Таїса — підемо ми. З нею працювати ніхто не хоче.

А без роботи вона не залишиться — у колгоспі її вистачає.

О. ПИЛИПЕНКО.

с. Злинко
Маловисківського району.

„ТАІСА ВСЕ МАНДРУЄ“

ший прокурором Маловисківського району Л. В. Ваєрентовичем. В обох, до речі, чітко і недвозначно говорилося, що правління колгоспу, звільняючи її з роботи, грубо порушило колгоспне законодавство, а отже повинне негайно поновити на посаді виховательки. Людям, далеким від нюансів сільського життя, мабуть, дивно чути, що звільненням працівниці дитячого садка займається правління колгоспу, а не адміністрація дошкільного закладу. Справа в тому, що дитсадок «Сонечко», в котрому який уже рік тягнеться виснажливий для обох сторін конфлікт, колгоспний. Тобто всі питання його життєдіяльності вирішуються керівництвом та правлінням господарства. Останнє, як мовиться, і каває, і милує.

Оскільки візити безробітної виховательки до редакції не припинялись, а офіційної відповіді на скаргу Т. Ф. Святкевич із Маловисківської райради народних депутатів не було, автор цих рядків вирушила у відрядження. Тим більше, що конфліктуючими з іншого боку були, за словами Таїсії Федорівни, молоді, але дуже підступні виховательки! Завідувача, як у садку, мов у себе дома, «що хотять, те й роблять».

За чималу практику розгляду різноманітних конфліктів виробила собі за правило обов'язково вислухувати обидві сторони, звівши їх до купи. Тут і точний розрахунок на те, що «в суперечці аргументується істина», і велика вірогідність, що навіть найменша фальш негайно випливе на поверхню. Із досвіду знаю, що немало колег-журналістів не люблять займатись подібними справами: приемного в них мало, а бруду хоч відбавляй — інколи впливають такі факти,

великим не тільки у нас із методистом райвно С. М. Сьомкою (до якої Т. Ф. Святкевич забігла буквально перед історією зі звільненням і ні словом не обмовилась про конфлікт: «все у нас добре, все нормально»), а й у працівниці дитсадку, що мене особисто щиро подивувало, бо Таїсія Федорівна обіцяла при зустрічі «вивести їх на чисту воду».

Довелось розмовляти без неї. За стіною засинали дітлахи, а тут у невеличкій кімнаті, де під однією стіною стежало з дитсадківським майном до стелі, під іншою — дитячі ліжечка (певно, для ізоляції тих, хто захворіє), а в центрі — звичайний письмовий стіл (ото й усе, чим укомплектований кабінет завідувачої), зібрались троє вихователів — Антоніна Колечкіна, Світлана Подкопаєва, Клавдія Пешехонова, няня Олена Іванівна Ляшенко і кухар Галина Липкіна — ті, хто був на зміні. І, звичайно, завідувача.

Гра, на жаль, знову йшла в одні ворота. Наведені у листі факти спростовувались без видимих зусиль, деякі уточнювались таким чином, що повністю змінювали свою суть, хоча стосовно родинних зв'язків тут, як кажуть, не сховався. Завідувача дитсадком Тетяна Кобелева — дійсно невістка голови колгоспу, чоловік Галини Липкіної — його водій, ще чийсь мами — якісь між собою сестри.

Чесно кажучи, я не ставила собі за мету докопатись, хто, кому і ким доводиться. Для мене найголовнішим є те, як кожна з них виконує свою роботу. Незадоволені батьки, скаржаться діти, немає порядку в групах — о, це, звичайно, серйозний сигнал, що потребує негайного втручання. Але чи можна винуватити вихователю у тому, що вони одна одній — сьомою водою на киселі. Тим більше, що в селі май-

Не так до неї звернулися, не так подивились, «на іншу групу не піду» (всі 12 років сидить на ясельках, де нема ні занять, ні особливого клопоту, починала казку малюкам — та й усе!), підмінити теж не допросишся.

— Коли їдемо на сесію із Світлою Подкопаєвою (а Олександрійське педучилище — авт.) — говорить завідувача Тетяна Кобелева, — до батька просимо її — залиштеся, Таїсію Федорівну, на підміну, нікому ж працювати. Ми ж в одному колективі, сьогодні ви нам назустріч, завтра — ми вам. Крутнеться: «Хто ти тут така», і тільки й бачили.

Під кінець розмови, коли вивалось назовні все наболіле за довгі роки (Антоніна Колечкіна працює із Т. Ф. Святкевич близько 10 років, Клавдія Пешехонова — більше семи), коли згадалися давні й свіжі образи і болі, заплакали майже всі. О, як хотілось, щоб у цей момент недавня їхня колега (а наша неодноразова відвідувачка) була саме тут. Чи заплакала б вона разом з ними?

Я довго думала — писати про цю історію чи ні. Можна було б підготувати коротенький резонанс, де повідомити, що до редакції надійшов такий ось лист, факти підтвердились (чи ні) і підсумувати — поновили жінку на роботі чи залишили своє рішення в силі.

Можна було б так зробити, але не дає спокою запитання: на якій підставі з'явилися у листі факти, де йдеться, насамперед, не про з'ясування стосунків між вихователями, а про речі набагато серйозніші. Цитую: «...Годують дітей головами свинячими, а пишуть м'ясо. Крупа рисова була з червими... Своім дітям дають їсти до обіду, а чужі стрибають навколо них...».

Завідувача запрошувала нас перевірити

лілась, де тільки не була... Бог з нею, нехай їздить. А хлопець їйний сидить отут напроти садочка на лавочці та й сидить. Чи воно їй, чи голодне? Кличемо... Все одно лишається... А це якось приходить він (уже Таїсію не було в нас), питає: «Де моя мамка?». Ми кажемо: «Так вона вже скільки тут не робить, ти що, не знаєш?». Пішов, сів на лавочку і знов сидить... А це ж ось вже діти в школу пішли, а він ходить отам під клубом. Якщо дитина шукає, значить не каже вона йому, де вона, куди пішла чи поїхала...

Таїса все мандрує, — це няня Таміла Никифоровна Школярєва. — Я з нею на групі робила, моє діло, як кажуть горщики виносити, але ж не можна так себе вести. Таню (завідувачу — авт.) взагалі має нізачо... Як не є, а вона завідувача, і її треба слухати. Я людина тут безридна, нема в мене в садку ні сватів, ні кумів, але так як робить Таїса — нехорошо. Вона ж найстарша серед вихователюк, так допомогла б дітятам: вони ще ж молоді, ще й знають не все, навчила б, показала... Ет ні, колотить, колотить — ні їй, ні їм нема покою... Це ж які нерви треба мати, щоб з одного боку, від Таїсії захищатися, а з другого — ще й дітей чомусь навчати... Так значить, вона вже й до редакції добралась... Казали люди, із Києва їздила. Так хіба їй робить з тими, хто в Києві сидить. Тут же на місці її люди як облуплену знають. Там-то вона у вас наказала, як її обіжгають тутешні, які всі безсердечні, а бачите, приїхали ви, а її нема. Хоч і знала... Може, знов жаліться кудись поїхала...

Таміла Никифоровна не сказала, а я якось не змогла спитати її, чи то правда, що коли під час роботи на ясельках, доведена причіпками Т. Ф. Святкевич, вона не витримала

ми, влаштували їй «кровохерливі» колеги, як що вона прекрасно знала, що насправді все виявиться не зовсім так. Може, тому й зчезла з дому буквально перед нашим приїздом: сиділа дивувалась — ось тільки у двір балон з газом заносила. Навіщо було доводити стосунки з людьми до такої стадії, що обурені останнім вибриком Святкевич, вони одноголосно проголосували за її звільнення. Всі 12 чоловік, терпів яких урвався після того, як колишня їхня колега підійшла до голови колгоспу і сказала:

— Я знаю, хто у нас в садку все краде. То ва-ша Таїска...

Цих своїх слів Таїсія Федорівна не заперечувала і на серпневих зборах трудового колективу. Там же вона заявила, що не довіряє роботі вихователів і завідувачої, висловила претензії до працівників кухні і нянь. Одним словом, жінка «боролась за правду». От тільки забула, що безпідставне звинувачення в скоєнні недоведених дій законодавство розцінює як наклеп.

На цей раз колектив обурився, тим більше, що винувала Святкевич не тільки завідувачу — з невинною усмішкою зверталась і до Світлани та Клавдії: я, мовляв, думала, що це ви тоді покрали документи. Чому вона так думала, які у неї були підстави — не пояснила, але прекрасно розуміла, що шпигонула цим добре.

Ії девіз: мені добре, якщо комусь погано. Скільки років терпіли, немає вже сил. Думали, може піде кудись сама — якісь там зміни у неї намічались. Не вийшло... Торік як пішла у відпустку і червня, так з'явилась перед новим роком. Каже, лікувалась у Кіровограді, і лікарняний принесла. Але ж хоч би попередила чи написала, а то гадаємо — де вона, що з нею, брать людину на

Дзвінок був анонімний. Тобто дзвонила конкретна жителька Аджамки, але представитися відмовилась. Згодом мені стало відомо, що таким же анонімним був і дзвінок до районної прокуратури... Люди не вірять ні в яку демократію і гласність. І... безпідставно.

Знайомлячись з перипетіями цієї історії, я переконувалась, що дзвінки були не зовсім справедливими, коли стверджували — ніщо, мовляв, не вічне під сонцем. Ой вічне воно, вічне — почуття безкарності і безвідповідальності для певних осіб, які звикли жити за принципом: закони пишуться... для дурнів.

Але спочатку поясню, що стало причиною анонімних дзвінків до прокуратури і редакції молодіжної газети. Причина одна, тільки дещо різні аспекти.

Отже, дзвінок перший

У випускному класі аджамської середньої школи трапився конфлікт. Два юнака посварилися через дівчину. Дійшло до бійки. Потім помирилися. Навіть астигли забути про інци-

дент. Але якимось чином про нього дізнався батько одного з учасників. З'явився до школи, зчинив дебош і на очах в ошелешеного класу вирішив «з'ясувати стосунки» з суперником свого сина. Права, одночасно зрозумівши, що надто багато свідків, «у малому складі», тобто з завучем школи, учасниками бійки і, для рівноваги, — старостою класу перейшов до порожнього кабінету фізики.

А тепер назвемо учасників цієї «брудної» історії. Одинадятикласники Сергій Кернасюк і Віталій Куроп'ятник. Їм'я тої, через кого все це трапилось, називати не будемо, шануючи джентельменські почуття Віталія, що заступився за дівчину, з якою дружить. Чесно кажучи, ми якось відкинули від подібних вчинків. І мені, захопленій лицарством епохи перших Бурбонів, не хочеться засуджувати Віталія. Звичайно, як журналістка, я не виправдовую, перепрошую, мордобій, влаштуваний Куроп'ятником. Але, що було то було. Віталій заслуговує осуду. Коли про оварку дізналася класний керівник Л. М. Шлімчак, вона тут же збрала учнів, провела відповідну роботу, змусила Віталія вибачитися перед Сергієм. Треба сказати, що особливої злості між юнаками не було, д'артан'янські почуття Віталія охололи. Хлопці щиро і серйозно помирилися.

І ось тут на сцену виходить наш герой. Валентин Григорович Кернасюк, батько Сергія. Образ свого сину сприйняв каменем у свій город. Чому? Справа у тому, що недавно під час виборів голови колгоспу «Аджамський» односельці висловили недовіру своєму колишньому керівнику. Гарячий, неарівноважений, несправедливий, дбає тільки про себе, у колгоспу ніякої перспективи тощо. Як на мене, то не всі докори на адресу Валентина Григоровича справедливі. Гарячий — це правда. Але ж і дисципліни вимагає, кожен повинен відповідати за діло... Один із «зацікавлених» персонажів цієї історії, батько Віталія Куроп'ятника, якому б бочку катити на Валентина Григоровича, сказав мені, що навіть поважає господа

Пономаренко проти Кернасюка, але спочатку дзвінок другий

«Про яку справедливість ви пишете, голос у трубку зривався. — Не було її і немає. Якогось Івана безвідповідно вже давно в посадили! А тут, звичайно, голова колгоспу, депутат, комуніст! Відразу захисники знайшлися. Слідчий все село перевернула, а чим закінчилося... Шикнули — вона й замовкла. Ні, тільки Рух правду встановить, а не наша праячча партія!»

справу, в газеті «Аргументи і факти» з'явилось міні-інтерв'ю міністра В. В. Бакатіна, де він стверджував, що партійні органи не втручаються в справи міліції. Чи лукавив Вадим Вікторович? На найвищому рівні можливо й не втручаються. Я ж маю підстави думати, що справа у слідчого Пономаренко відібрали не тільки через недовіру Кернасюка. Про те був чи не було тиску на слідство, краще знає міліція. Мені ж, спілкуючись з односельцями В. Г. Кернасюка, доводилось чути про високопоставлених покровителів Валентина Григоровича. Навіть ім'я космонавта Попова не обійдено. А дружина Валентина Григоровича у розмові зі мною почала пригадувати прізвище редактора газети. Та часи змінилися. І для нас з вами і для товариша Кернасюка. «Раніше, — гого-рить слідчий Валентина Пономаренко, — мені б навіть порушити кримінальну справу не дозволили проти особи такого рангу. Випадок з Віталієм Куроп'ятником, як я зрозуміла в процесі слідства, не перший, але ті

РОЗСЛІДУВАННЯ ВЕДЕ ЖУРНАЛІСТ

що він відмовився порозумітися зі мною на час мого журналістського розслідування.

— Чого ви лізете у цю брудну справу, — обізвав мене Кернасюк. — Дайте мені нарешті спокій. У мене тиск високий. Не буду я з вами розмовляти.

Воля ваша, Валентине Григоровичу. Але, якщо говорити чесно, то й я винні у тому, що слідство затягнулось. Я розумію, ви жертва системи, яка призначила вас до безкарності.

Ні, я відстоюю зовсім не покарання зарозумілого голови колгоспу, а честь і достоїнство наших молодих читачів. Можливо й має рацію директор аджамської школи, що поради мені «забути про цю історію». Але я не хочу, щоб Віталій Куроп'ятник і його друзі входили в життя з усвідомленням гіркої істини: не було правди і не буде. Тому й не збираюся віддавати цю історію Руху, нехай краще «історичну справедливість» встановлює, а з комуністом Кернасюком «правляча» партія розбереться. Це її

СИНДРОМ БЕЗКАРНОСТІ

інші документально ніде не закріплені, живуть лише в пам'яті односельців». А районний прокурор В. І. Дро-машко може пригадати довгу і нудну історію незаконного звільнення з роботи комірника колгоспу, припинену тільки, дякуючи звітно-виборним зборам (Кернасюк поновив її на посаді, але головою новоутвореного колгоспу «Аджамський» його все одно не вибрали).

Справді, часи міняються. Раніше, додамо до сказаного слідчим і прокурором, навряд чи й відважились на такий крок депутати сільської Ради, а тепер ледве не у повному складі дали дозвіл на порушення кримінальної справи (Валентин Григорович — депутат сільської Ради). «Ну і сесія була!» — згадують депутати. — Прямо тобі справа Гдіяна і Іванова». Правда, рішення було прийняте у відсутності В. Г. Кернасюка, що стало основним аргументом під час другої сесії, на якій депутати анулюють попереднє рішення. Сесія Кіровоградської районної Ради залишить в силі рішення саме другої сесії. «Ми, — скаже згодом голова районної Ради А. І. Кондратенко, — не атручалися у цю історію. Депутати повинні були самі все вирішити». Не знаю, наскільки щирим був голова. Принаймні відомі мені й такі думки, що це міліція і прокуратура хочуть «посадити Кернасюка». Пояснюючи мені рішення другої сесії, де депутати немов чеховська героїня «самі себе відмагали», голова виконкому сільської Ради В. В. Ільченко айсолозав своє невдоволення роботою міліції, мовляв, чому ж вона тягнула: справа ясна як день, аже давно треба було б закінчити, а то поспували нерви і людям, і Кернасюку. Що ж, міліцію легко звинувачувати. Я теж можу приєднатися до деяких аджамців: «Скільки можна вже й діти школу закінчили, навіть до інших учбових закладів вступили. І чого ото вцепилися в людину. Ну, зрозуміла свою помилку Валентин Григорович, покажся». Чи ж покажся? Власне, я пишу не для того, щоб затаврувати голову колгоспу. Я щиро співчуваю йому і дуже шкодую,

прямий обов'язок. Бо як можна спокійно реагувати на розгублений погляд старости класу Олега Маленкова: «Кернасюк примушував Віталія стати на колінах? Чи й мені мовчати у відповідь на запитання Іри Рябоконь і Світлани Заїрко, чому це Кернасюк брутально лаявся, називав клас і учителів гнилями. Хто йому дозволив?

Ніхто не дозволяв. Я ще можу зрозуміти, коли Валентин Григорович вдається до триповерхової лайки у розмові з якимось нехлюєм-підлеглим. Людина він крута, хоч і не злопам'ятна. Та мова йде про дітей, про дорослих дітей, у яких вже сформовано власне розуміння честі і достоїнства. Промовчати — це значить стати на бік тих, хто сіє в людях зневіру і віднімає честь.

До речі, в слідчих органах мені не раз доводилось чути, що справа з Кернасюком затягується ще й через зміни в прокуратурі області, мовляв, коли б не перехід у прокуратуру республіки принципового і рішучого В. Г. Мусіяки, котрий «нікого не боявся» і міг «врізати» кому завгодно, все пішло б по-іншому. Я далека від думки, що керівництво УВС когось злякалося, але історія зі справою В. Г. Кернасюка — це ще один аргумент необхідності вивести слідство з підпорядкування міліції.

Ця стаття писалася ще до того, як друга сесія сільської Ради відмінила власний дозвіл притягнути Кернасюка до відповідальності. Згідно з Законом про пресу ми відклали публікацію до суду, який має поставити останню крапку у цій неприємній історії. Але до суду справа не дійшла. Втім, районний прокурор здається не збирається. Мене ж турбує насамперед моральний бік справи. Я не хочу, щоб дзвінок до редакції повторився з ідентичним резюме: про яку справу справедливість ви пишете? Про ту, що повинна торжествувати. І ні про яку іншу.

Валентина ЛЕВОЧКО,
спецкор «Молодого комунара».
Кіровоградський район.

Чи лукавив міністр Бакатін

Саме тоді, коли у Валентини Пономаренко відібрали майже завершено

Більше 80 робіт представлено на виставці творів художників театру, присвяченій 150-річчю від дня народження М. Кропивницького та М. Старицького. На виставці, яка працює у Кіровоградській картинній галереї, представлені митці різних поколінь з багатьох міст нашої республіки.

Чудовими роботами представлений художник з Черкас Д. Г. Нарбут. Син видатного українського художника Георгія Нарбута, він успадкував талант та добрий смак. Цікавими роботами представлений на виставці народний художник СРСР Ф. Ф. Нірода та заслужений художник УРСР О. Є. Вдовиченко

з Києва, львів'янин І. В. Нірода, киянин І. В. Білєцький та багато інших. Відвідувачі вистави мають можливість познайомитися із роботами кіровоградських художників. Це — заслужений працівник культури УРСР, головний художник Кіровоградського театру ляльок В. М. Остапенко,

В. М. Іванов, В. К. Волохов, М. Т. Добролюбова, Г. М. Константиновський. Можливо я помилюся, але на моїй пам'яті у Кіровограді це перша виставка саме театральних художників, і хочеться сподіватися, що нам ще не раз буде подарована радість спількування з чудовим мистецтвом.

В. ГРИШИН.

Зустріч з митцями Мельпомени

ПРО похід «Дзвін-90» повідомлялося в республіканській та обласній пресі, багато кіровоградців могли познайомитись із метою походу та його маршрутом по республіці — зі стелів на вулиці Леніна поблизу міськвиконкому та ателєс «Люкс» (правда, останній висів не довго — чиясь неінтелігентна, м'яко кажучи, рука розтрощила стелю серед ночі).

Похід «днання на Україні» проводився вдруге. Торік його здійснено лише по Лівобережній Україні, мині — охоплено всю республіку. Ініціатори — українські культурологічні клуби й товариства м. Москви. Початок естафетного походу — 4 липня, завершення — 23 серпня у м. Каневі біля могили Т. Г. Шевченка. Мета походу — ознайомлення з історією, культурою, фольклором різних регіонів України, розвиток екологічної, політичної, національної свідомості населення. Зустрічі, бесіди, диспути, соціологічні опитування, концерти — ось що таке похід «Дзвін».

Уже з'явилися перші публікації про похід у республіканській пресі. Проходив він і по Кіровоградщині.

Напередодні походу учасники домовилися із редакцією «Молодого комунара», що робитимуть записи в дорожні, найцікавіші моменти щоденника запропонують газеті.

7 серпня, Кіровоград. Вже місяць триває похід — з Донбасу, Закарпаття, Одещини, Чернігівщини, найдовших куточків республіки. Завтра із Кіровограда рушає група. Нас п'ятеро — інженер головної пошти О. Герасенко, робітник керамічного заводу М. Білоцерківський, доцент КІСМУ В. Бурков, слюсар «Кіровоградтеплоенергомережі» О. Підгорний і я, кому доручено писати щоденник. Ми — члени Руху, соціал-демократичної партії України. Готувалися заздалегідь. Похід піший, із рюкзаками, з наметами. Ще амуніція: фотоапарат, мегафон, папір і ручки, національний блакитно-жовтий прапор, сотні екземплярів газет, листівок, брошур — офіційних («Вечірня газета», «Молодий комунар», «За вільну Україну», «Галичина...») і неофіційних.

Нелегка буде дорога, фізично й морально. Але ми свідомі, що робимо благородну справу — допомагаємо Народній Раді в українському парламенті пропагувати ідею визволення України, її державної незалежності. Пропагувати на місцях. Знаємо, що не всюди однозначно в нашій застійній Кіровоградщині сприйматимуть і наші слова, і прапор, і похід в цілому. Першим завжди було нелегко. Нас рухає віра — Україна повинна здобути свою реальну державність.

8 серпня, Кіровоград — Веселівка — Аджамка. Ополудні наша група вирушила од пам'ятника Шевченку. Уже на першій стометрівці нашого походу

почули алісне, крізь зуби: «Бандерівці!». Відказуємо: «В Радянській Армії служили». На вулиці К. Маркса підпрягся якийсь молодик: «Дай пронести прапор!». Але ми не дали — він ледве тримався на ногах. Тоді молодик зупинився, підняв посоловілі очі: «Стої! Я тебе січас, долбо!...». І так далі. Але наша дорога ще тільки починалась. В районі «п'ять-п'ять» немолода жінка осінула нас хресним знаменням: «Хай вам Бог помагає, хлопці!». А на околиці міста наздогнав літнього віку чоловік: «Я вас ще в центрі з автобуса побачив, аж оце тільки догнав...». Розпитував про похід, про Рух у Кіровограді.

Зустріли кореспондента облтелерадіокомітету й працівника комітету держбезпеки в одній машині. Кореспондент І. І. Назаратій взяв інтерв'ю (його не пустили в ефір — про це ми довідаємось пізніше), а працівник КДБ побажав щасливої дороги, але так і не представився. Забувся, мабуть.

Перед Аджамкою нас обігнав мотоцикл із коляскою: стишив хід буцматенький мотоцикліст, оглянув нас нахмурено й дав на всю газу. «Чекайте, будуть зараз зустрічати. Скорості стука — швидше звука», — пожуригував хтось із хлопців. Та чим ближче ми підходили до села, тим більше переконувалися: наш жарт справджує-

лятиме» цигарки чи не у кожній машині, яка стишуватиме біля нас хід) — і рушили. Село сприймало нас спокійно. Швидко зацікавлено: виходили до воріт люди, зупиняли, розпитували.

Біля однієї хати ми бесідували з сільчанами, коли під'їхала біла легковика, зупинилась. Високий, повний чоловік спочатку мовчки слухав наші розмови, а потім і сам пристав: «Робити треба, а не тинятися!». — «Ми всі працюємо, не безробітні. У похід пішли під час відпустки». Чоловік почав показувати нам свої мозолі, хлопці йому свої. Ще й поцікавилися ми, де працює наш опонент, на що він, не моргнувши оком, відповів:

За містом дихнулось привільніше, хоч полудневе сонце пекло немилосердно. На трасі народ сміливіший і одвертіший: кожна друга машина подавала їм сигнал, здалеку заглядівши прапор, водії піднімали руки, або показували з кабіни великого пальця. Були правда й такі, що крутили вказівним біля скроні, але їх було куди менше.

«Роботать надал!» — цю фразу ми почули вперше в Кіровограді, згодом вона беззмінно лунала і на трасі, і в населених пунктах... «Як на магнітну стрічку записано», — прокоментував одного разу мимохідь Саша Герасенко. Нам доводилось щоразу пояснювати, що ніхто з нас не безробітний. Для походу ми взяли хто відпустку, хто відгули. Одні в відпустку їдуть до моря грітися, а ми ось так...

Під Веселівкою зустріли подорожнього. Привітались — мовчить. Тоді голосніше: «Доброго здоров'я!». — «Я з петлюрівцями не здоровуюсь!». — «Не служили в Петлюри», — відказуємо. — А під таким прапором і запорозькі козаки... Але чоловік нас не слухав. Він грізно глянув на нас спідлоба й пішов, а одійшовши трохи, кинув наздогін, уже по-російськи: «Петлюровці! Я за класовий прапор! Был бы автомат, я бы с вами по друтому говорил». От тобі й на. Вік прожив чоловік, а без зброї не навчився розмовляти. Не треба, дякую, зброї, не треба, багато крові пролито на цій стражденній землі — вчимося говорити...

тсья — цілий гурт людей насторожено чекав нашого наближення.

«Ви брали дозвіл на це шествіє?» — навіть не привітавшись запитав чоловік у чорному (згодом з'ясувалося — голова колгоспу). «Який дозвіл?» — не зрозуміли. «Дозвіл на шествіє. Ось ви йдете з прапором, із мегафоном — це вже шествіє. А тут же є радянська влада!». — Хтось із хлопців не стримався: «Ви що, поміщик тут, це ваша приватна дорога? Може, й мито накажете сплатити?». Пробували пояснити про мету нашого походу: й слухати не хоче. З-за спин виступив той, знайомий нам мотоцикліст: «А ми станемо отако, — він демонстративно розставив лікті, — й не пустимо в село, пашлі к... матеріл...».

Під'їхала міліцейська машина, капітан з лейтенантом. Людей було чоловік двадцять, стояли мовчки, слухали. Далі зав'язалась розмова, багатоголоса. Міліціонери покликали мене з гурту. Поговорили тихо, мирно. «Ідіть, хлопці, спокійно», — сказав капітан. — Не зважайте на таких, он він уже й пішов з гурту: він не знає, що з людьми сьогодні інакше треба говорити, звик. І якщо не позбудеться цієї звички, то ці ж самі мовчазні люди завтра...». Від капітана міліції я такого не сподівався почути: виробилась теж звичка — якщо міліція, то... Треба одважати.

Ми ще довго говорили з людьми, роздали їм газет-листівок, почастили куривом (наступного дня єдиний наш курець страждатиме й «стрі-

«Шофером». Згодом виявилось — з головою сільської Ради говорили ми.

Сідало сонце, ми квалілись на край Аджамки, в П'яту Сотню, до ставків. Там і розпили намети. Підходили люди, молодь дирчала повз наш бір мотоциклами. Знайшлися цікаві та охочі до балачок. А вже в сутінках під'їхав легковий молодий чоловік. Ми вже мостились, зморені, спати, але після перших же слів гостя хлопці повилізли з наметів і наша розмова тривала далеко за північ. Василь Богуненко, викладач сільського палацу піонерів, розказував про село, про свої зустрічі з Олегом Бердником, про кобзаря Володимира Горбатюка (виявляється, кобзар родом із Седнівки Устинівського району, вчителював у Аджамці, інших селах району). «Яких козаків-бандуристів дала Кіровоградщина», — думалось, згадає й братів Литвинів Миколу та Василя — з Новоукраїнського району. — Запросити б усіх до Кіровограда, Олександрію, Новоукраїнку — з концертом кобзарських посеред площі, як у старовину...».

Скидалась велика риба в ставку, десь обзивались молоді голоси. Той бік, востузився неподалік з ками-закидушками немісцевий підпильний рибак, якого побили при сільській чайній так, що око заплигло й посиніло... Од незачки спати на твердому прокидались і наслухали, чи не йде дощ. Але ніч була тепла, зоряна.

Василь БОНДАР.

[Далі буде].

ТАКИЙ «ВАЖКИЙ» СПОРТ

Нині, як і раніше, актуальним питання про молодь на селі. Життя наше, як відомо, складається з ланцюжка дрібниць, які, проте, поєднуючись та перетинаючись, можуть зробити наше життя щасливим або виснажливо одноманітним та сірим. Умови праці, побут, можливості культурного та фізичного розвитку — якщо хоч одна з цих ланок рветься («там, де тонко»), то цього досить, щоб зробити життя нестерпним.

Хоча рівень розвитку масового спорту, можливо, у наш час і не є основою людського щастя, але чи не одна з причин плінності молодих кадрів на селі?

Я вирішив взяти інтерв'ю у людини, котра за своєю професією має безпосереднє відношення до роботи з молодими сільськими спортсменами.

Отже, знайомтесь: Келарь Василь Васильович, мешканець Компаніївки, старший тренер команди області з гирьового спорту, випускник Львівського інституту фізкультури. Батько трьох дітей, живе на власну зарплатню — 100 крб. Тренерської категорії не має, оскільки облспорткомітет не затвердив його вихованням спортивних розрядів (у 1989 році не затвердили розрядів шести юнакам, позаяк фізкультурні «боси» не підготували довідок про змагання). Майстер спорту СРСР з березня 1990 року (гирі 32 кг), чемпіон області з 1979 по 1990 роки. Лише у 1982 році був другим в області з-за травми хребця. Призер всесоюзних турнірів у м. Беловодську Луганської області та у Клайпеді. Його найкращий результат склав у сумі 142 бали

(поштовх — 81, ривок — 61).

— Василь Васильович, що ви можете розповісти про розвиток гирьового спорту на Кіровоградщині?

— Тут певних результатів досягли міста Смоліно, Знаменка, Новоукраїнка. Хоча найкращі успіхи — у представників смт Компаніївки. В нашому селищі діє всього одна спортивна секція, а саме — з гирьового спорту. Велику допомогу нашим гирьовикам надає Компаніївський ветеринарний технікум (у особі викладача О. М. Брички). Добре допомагає також викладач В. Башкатов).

Мої найкращі вихованці — Олександр Корбач, Олександр Колоднюк, Вячеслав Сугонет, учасники першості УРСР цього року серед учнів технікумів.

Моя думка така, що в нас спорт тримається лише на ентузіазмі.

— Чим можете підкріпити цю думку?

— Міркуйте самі. У нас навіть форми немає. Соромно перед комендами інших областей. Що робити? У Клайпеді я виступав у спідній білизні, а на п'єдестал пошани виходив у кирзових чоботях. На змаганнях талони на харчування одержуюмо вартістю 2 крб. 50 коп., з спортсменів з РРФСР — 3 крб. 50 коп. Враховуючи теперішні ціни, скажіть, чи можна на таку суму прохарчуватися важкоатлетом?

Збори в області не проводяться. У 1989 році зайняли 14 місце на чемпіонаті України, чи І у III підгрупі. Перше, що ми почули у облспорткомітеті: «Чому ви так погано виступали у Каховці?».

У цьому році я фактично підготував 10 розрядників. Тепер чекаємо чемпіонату УРСР у Тернополі (з 20 вересня). Були запланова-

ні збори, хоча чемпіонат області й не проводився.

Щоб впевнитись, чи така вже сумна доля спорту у районі, довелося звернутися до голови Компаніївського райспорткомітету Миколи Григоровича Снісаренка. Ось що він розповів з сумними нотками у голосі:

— На спортивне свято у районі ми викликали всі команди, але з'явилося тільки 5. Коли у цьому році я викликав на семінар інструкторів по спорту, то з'явилося тільки троє. Два телефонограми, щоб ситуацію пояснили голови колгоспів, але відповіді чекаю й досі.

Крім веттехнікуму, спортивних секцій фактично немає.

На всі господарства району ми маємо 8 інструкторів, котрі працюють на півставки, ДЮСШ немає жодної. Колгоспи в умовах господарського розрахунку коштів на фізкультурну та спортивну роботу не перераховують, і ніякими силами їх не «вибити».

Що й казати, коли голова райради «Колос» Олександр Михайлович Малиновський має на рахунок цієї установи... 7 карбованців. Працівники не отримують зарплати по 2—3 місяці.

— Чи зміниться в таких умовах на краще проблема з кадрами?

Щоб факультет фізвиховання прийняв на навчання за направленням, господарству зепер треба заплатити 6 тисяч карбованців.

Щодо спортивних споруд: є два проекти будівництва районного будинку піонерів з плавальним басейном та спорткомплексом. Спонсором виступає колгосп-мільйонер ім. Дзержинського. Та, на жаль, таких спонсорів стає все менше.

Ось такі проблеми у «важкому» спорті. Та чи надають їм значення відповідні посадові особи? Мабуть, допомогти молоді знайти своє місце в житті стало економічно не вигідно. Чи не так?

Тарас ЛЕОНІД

З 15 по 21 жовтня

Вівторок

16 ЖОВТНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Е. Гріг. «Норвезькі мелодії». 9.35 — «Доброго вам здоров'я». 10.05 — Художній фільм «Данило — князь Галицький». 11.40 — Шкільний екран. 11 кл. Російська література. 12.10 — В. Шевчук. «Поет на Голгофі». Вистава. 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Веселля». 16.40 — «Спадщина». Що скаже людям монумент? 17.30 — «Маленька людина з Великої Віснии». Теленарис. (Кіровоград). 17.40 — «Точна зору». В передачі бере участь начальник відділу нарко-розушуку УВС В. Янішевський. (Кіровоград). 18.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР.

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Візит до Мінотавра». Художній телефільм. 2 серія. 9.45 — Мультфільм. 10.20 — Веселі старты. 11.05 — «Ми говоримо російською». Документальний телефільм. 11.25 — Дитяча година (з уроком французької мови). 12.25 — Колаж. 12.30 — Час. 13.00 — На чемпіонаті світу з шахів. 15.30 — ТСН. 15.45 — «Викликаємо кінолога з собакою». Документальний телефільм. 16.15 — Зустріч з «Магією». Концерт-нарис. 16.45 — Мультфільм. 17.00 — Здрастуй, музико! 18.00 — «ТелеЕко». Журнал. 18.30 — Час. 19.00 — Наша

НАЗИВАЄМО ЛАУРЕАТІВ

обласної комсомольської премії імені Юрія Яновського за 1990 рік: обласна бібліотека для юнацтва імені О. Бойченка, А. В. Вишневецький, режисер кіностудії імені О. Довженка, молодіжний театр-студія «Етап» Кіровоградського СПТУ № 9, зразковий хореографічний ансамбль «Радість» БК виробничого об'єднання «Радій» (Кіровоград). Лауреати одержать дипломи, нагрудні знаки, пам'ятні медалі та премії по 50 карбованців кожно-му.

спадщина. Живопис 30-х років. 19.35 — Парламентський вісник Росії. 19.50 — «Візит до Мінотавра». Художній телефільм. 2 серія. 21.00 — Час. 21.40 — На чемпіонаті світу з шахів. 21.55 — Фантазія Олени Пелевіної та багато іншого. Із циклу «Музей на Делегатській». 22.30 — «Слово». Літературно-художня програма. 0.30 — ТСН. 0.55 — «Гра без козирів». Телефільм. 2 серія. 1.59 — Спортивна програма. 2.29 — «Продавець птахів». Музична телевистава. 3.28 — «Ленінградські анекдоти». Фільм-концерт.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 9.25 — «Красень Джекс». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.45 — Світ, що нас оточує. 2 кл. 8.55 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Географія. 7 кл. Дослідження Африки. 11.05 — Наш сад. 12.05 — «Літо було лише день». Художній телефільм. 13.20 — Любов моя, козача пісня. 13.35 — Ритмічна гімнастика. 14.05 — Сеанс повторного телефільму. «Люди на болоті. Поліська хроніка». Художній телефільм. 1 серія. 17.00 — Телестудії міст РРФСР. (Свердловськ). 17.45 — Колаж. 17.50 — Проблеми АвтоВАЗу. Із циклу «Ми і економіка». 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — Співає Г. Красилівський. 19.25 — Хоней. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Москва). «Спартак». У перерві — 20.00 — Вечірня назва. 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.40 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.40 — «Аревіно». Художній телефільм. 1 серія.

середа

17 ЖОВТНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — А. Хачатурян. Концерт для скрипки з оркестром. 10.00 — Село і люди. 10.35 — Шкільний екран. 7 кл. Фізика. «Що таке маса тіла?». 10.55 — Художній фільм «Першокласниця». 16.00 — Новини. 16.10 — «На допомогу школі». Музика. «Творчість П. Майбороди». 16.45 — Господарем на землі. 17.15 — «День за днем». (Кіровоград). 17.30 — «На нивській хвилі». Інформаційний випуск. 18.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — На другій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На другій сесії Верховної Ради УРСР.

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — «Візит до Мінотавра». Художній телефільм. 3 серія. 9.45 — Мультфільм. 10.05 — «Слово». Літературно-художня програма. 12.05 — Це було... було... 12.30 — Час. 15.30 — ТСН. 15.45 — Прем'єра документального телефільму «Відкриття». 16.05 — Музична скарбниця. Романси П. Чайковського і С. Рахманінова у виконанні М. Охотникова. 16.45 — Короткометражні художні телефільми для дітей. «Обличчя в смужку». «Вогонь у глибині дерева». 17.30 — Дитяча година (з уроком англійської мови). 18.30 — Час. 19.00 — Роздуми про педагогіку. Пам'яті О. Менья. 19.30 — Актуальна інтерв'ю. 19.40 — «Візит до Мінотавра». Художній телефільм. 3 серія. 21.00 — Час. 21.40 — Колаж. 21.45 — Заспіваймо, друзі! 23.45 — ТСН. 0.10 — «Силанка води». Телефільм. 1 серія. 1.15 — Зустріч з драматургом М. Шатровим в Останіні.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «У країну вулканів за зеленим голу-

бом». Документальний телефільм. 8.35, 9.35 — Основи Інформатики. 1 обчислювальної техніки. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Біологія. 6 кл. Рослини і ми. 11.05 — «Бурда моден» пропонує... 12.05 — «Аревіно». Художній телефільм. 1 серія. 13.10 — «Шопеніана». Фільм-балет. 13.40 — Документальні телефільми «Зцілення радістю», «Нарпатські мотиви». 14.20 — Сеанс повторного телефільму. «Люди на болоті. Поліська хроніка». 2 серія. 16.55 — Документальний екран Росії. 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — Футбол. Чемпіонат Європи серед молодіжних команд. Фінал. Збірна СРСР — збірна Югославії. У перерві — 19.45 — Вечірня назва. 20.50 — Колаж. 20.55 — Концерт гітариста Массімо Гасбарроні (Італія). 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.10 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.10 — «Аревіно». Художній телефільм. 2 серія. 0.15 — Про заборонене. Із циклу «Інститут людини».

четвер

18 ЖОВТНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — П. І. Чайковський. Четверта симфонія. Виконує державний симфонічний оркестр УРСР. 10.00 — Художній фільм «Випадок з Полінією». 11.35 — Для дітей. «Канал «Д»». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Веселля». 16.40 — Республіканська фізико-математична школа. «Дещо з цікавої фізики». 17.10 — Маленький концерт. 17.30 — Шляхом оновлення. 18.00 — «У чому сила «Гідросили». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Агропром, проблеми, пошуки». Найближчі перспективи сільської економіки. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.05 — Чемпіонат СРСР з баскетболу. «Спартак» (Луганськ) — «Будівельник» (Луганськ). 21.35 — Молодіжна студія «Гарт».

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Візит до Мінотавра». Художній телефільм. 4 серія. 9.45 — Мультфільм. 9.55 — Роздуми про педагогіку. Пам'яті О. Менья. 10.25 — Навколо світу. Альманах. 11.25 — Дитяча година (з уроком англійської мови). 12.25 — Колаж. 12.30 — Час. 13.00 — На чемпіонаті світу з шахів. 15.30 — ТСН. 15.45 — Фільм — дітям. «Медіум Сабінеїла, або Загадка чарівного ящика». 16.15 — В. А. Моцарт. Концерт для скрипки з оркестром для мажор. 16.45 — «День наприкінці тепла». Документальний телефільм. 17.15 — Мультфільм. 17.45 — Науковий вісник. 18.30 — Час. 19.00 — ...До шістнадцяти і старші. 19.45 — Хвилини поезії. 19.50 — «Візит до Мінотавра». Художній телефільм. 4 серія. 21.00 — Час. 21.40 — На чемпіонаті світу з шахів. 21.55 — За зведеннями МВС. 22.05 — Прем'єра музичного відеофільму «Спокуси». 23.25 — Сходинки. Художньо-публіцистична програма. 0.40 — ТСН. 1.05 — «Силанка води». Телефільм. 2 серія. 2.10 — Заспіваймо, друзі.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 9.25 — «В об'єктиві» — тварини. У пошуках білого кречета. 8.35, 9.45 — Природознавство. 5 кл. Значення повітря для життя на Землі. 8.55 — Іспанська мова. 1 рік. 10.05 — Іспанська мова. 2 рік. 10.35, 11.35

— Біологія. 8 кл. Методи. 11.05 — «ТелеЕко». Журнал. 12.35 — «Аревіно». Художній телефільм. 2 серія. 13.10 — «Бухта Юргенса». Документальний телефільм. 13.40 — Співає В. Прокушева. 13.55 — Ритмічна гімнастика. 14.25 — Сеанс повторного телефільму. «Люди на болоті. Поліська хроніка». 3 серія. 17.00 — Держтелерадіо Марійської АРСР. «А у нас у дворі». 17.30 — Ритмічна гімнастика. 18.00 — Кінофестиваль «Приздацьких симпатій». Прем'єра документального фільму «Данчик». 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — «Русь моя, родина мила...». Сергій Єсенін. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Колаж. 20.20 — Телевізійний музичний абонемент. На концерті Мстислава Ростроповича. 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.10 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.10 — Із фондів ЦТ. «Дульсінея Тобоська». Художній телефільм. 1 серія.

п'ятниця

19 ЖОВТНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Література наших днів. «Всімдесятники». 10.05 — Художній фільм із субтитрами «Гомонкулус». 11.40 — Шкільний екран. 8 кл. Історія УРСР. 12.10 — Телефільм «Я повернуся». 12.50 — Концерт Єврейського ансамблю «Фрейлехс». 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Танцює ансамбль «Веселі чобітки». 16.30 — Телефільм «Фермер». 16.50 — Художня панорама. Історія та побут народів Криму. 18.00 — На київській хвилі. Інформаційний випуск. 18.30 — «Зустрічі на Садовій». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Дзвони Чорнобилья. 20.30 — «День за днем». (Кіровоград). 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — Кубок СРСР із стрибків у воду. 21.40 — Художній фільм «Брат, знайди брата». 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Візит до Мінотавра. Художній телефільм. 5 серія. 9.45 — ...До шістнадцяти і старші. 10.30 — Мультфільм. 10.55 — «Міст». Документальний фільм. 11.25 — Живим, Земле! Екологія і культура. 12.25 — Колаж. 12.30 — Час. 15.30 — ТСН. 15.45 — Короткометражні художні телефільми для дітей студії «Грузинський телефільм», «Маленький детектив», «Янось в Шанріані». 16.40 — Прем'єра документального телефільму «На смітниках...». 17.10 — Філософські бесіди. 17.55 — Співає В. Шувалов. 18.20 — Листи з Америки. Передача 2. 19.15 — Прогрес. Інформація. Реклама. 19.45 — «Візит до Мінотавра». Художній телефільм. 5 серія. 21.00 — Час. 21.40 — Колаж. 21.45 — В уряді СРСР. 21.55 — Це було... було... 22.15 — Програма «В і д». 1.15 — ТСН. 1.40 — «Дядечків сон». Телевистава. Частина 1. 3.27 — Запрошення на вечір... Володимир Винокур. 4.27 — Маленький концерт.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Науково-популярні фільми. 8.35, 9.45 — Історія. 5 кл. Петербург — нова столиця Росії. 8.55 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.25 — Науково-популярні фільми. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Література. 6 кл. О. Пушкін. «Пісня про вішого Олега». 11.05 — Читання з продовженням. Марія Башкирцева. Щоденники. 12.05 — Концерт М. Федотова (скрипка). 13.15 — Прем'єра документального фільму «Йдемо по нолу? Не зупиняємось!..

13.45 — Сеанс повторного телефільму. «Люди на болоті. Поліська хроніка». Художній телефільм. 4 серія. 17.00 — Телестудії міст РРФСР. (До 250-річчя Петропавловська-Камчатського). 18.00 — Спорт для всіх. 18.30 — Час (з сурдоперекладом). 19.00 — Арена. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Колаж. 20.20 — Волейбол. Чемпіонат світу. Чорнобиль. Збірна СРСР — збірна Франції. 21.20 — Грас «Класично-ансамбль». 21.40 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.10 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 23.10 — Із фондів ЦТ. «Дульсінея Тобоська». Художній телефільм. 2 серія.

субота

20 ЖОВТНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — На хвилі дружби. Кубанський народний хор. 10.45 — Оноре де Бальзак. «Мачуха». Вистава. 12.55 — Новини. 13.10 — Діагностичні мініатюри. 13.20 — «Доброго вам здоров'я». 13.50 — Красна пісня на всі голоси. 14.50 — Науково-популярний фільм «Когда бы смертний столь высоко...». 16.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Арабат» — «Динамо» (Київ). 17.45 — Все про кіно. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Художній фільм «Шалений день інженера Баркасова». 1 серія. 20.35 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Теле-турнір «Сонячні кларнети». Само-дільні художні колективи Кримської області. 22.15 — Вечірній вісник. 22.55 — Любителям романсу.

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Наш сад. 9.00 — Мультфільм. 9.25 — «Північні дзвони». Фільм-концерт. 9.55 — Комерційний вісник. 10.25 — Переможець. 11.25 — П. Чайковський. «Гамлет». Музика до трагедії В. Шенспіра. 11.55 — Фільми режисера Б. Кіямгарова. «Сказання про Рустанам». 1 і 2 частини. 14.15 — «Дивовижна Коста-Ріка». Хронікально — документальний фільм. 15.30 — 20 років «Спортлото». 17.00 — У світі творини. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — «Лосеня». Мультфільм. 18.55 — Парламентський вісник Росії. 19.10 — КВН-90. Зустріч команд Одеського університету і Воронезького інженерно-будівельного інституту. Другий півфінал. 21.00 — Час. 21.40 — На чемпіонаті світу з шахів. 21.55 — На прохання глядачів. «Колі мені буде 54 роки». Художній телефільм. 23.20 — ТСН. 23.35 — Програма «А». 1.15 — «Дядечків сон». Телевистава. Частина 2. 3.01 — «Маріца». Телефільм.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — «Спадщина чарівника Бахрама». Мультфільм. 8.40 — Збережи і передай. 9.20 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму. 10.00 — Телепрограма «Сім'я». 11.00 — Відеоканал «Радянська Росія». 17.00 — Прогрес. Інформація. Реклама. 17.30 — Колаж. 17.35 — Мультфільм. 17.55 — Футбол. Чемпіонат СРСР. 19.50 — Документальний телефільм «У Манса в Контебелі». 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Хоней. Товариська зустріч ветеранів. Збірна СРСР — збірна Швеції. 3 період. 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.40 — Щоденник сесії Верховної Ради РРФСР. 22.40 — Волейбол. Чемпіонат світу. Чоловіки. Збірна СРСР — збірна Японії. 23.30 — Авторалі «Ялта-90». 0.10 — Нічний сеанс. Детектив... Детектив... Де-

тематичний кіноконцерт. 0.50 — «Маленькі послуги». Художній телефільм.

неділя

21 ЖОВТНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.50 — «Художня панорама». С. Янутович. «Монолог художника». 11.40 — С. Рахманінов. «Алеко». Опера у концертному виконанні. 12.20 — Циркова програма. 12.40 — Новини. 13.00 — Для дітей. «Канал «Д»». 14.30 — «Село і люди». Гіркі проблеми солодкого кореня. 15.15 — «Ви нам писали». Музична передача за листами глядачів. 16.00 — Служба солдатська. 17.00 — «Хто ми?». Зустрічі в Маріуполі. 17.45 — Телеспортсмена. 18.30 — Вперше на екрані УТ. Музичний фільм «Часи не обирають». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Художній фільм «Шалений день інженера Баркасова». 2 серія. 20.35 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Плеяда». Художньо-публіцистична програма. В перерві — 22.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — Спорт для всіх. 8.15 — II Всесоюзні Ріксовські зустрічі. 9.00 — З ранку раненію. Передача для дітей. 10.00 — На службі Вітчизні. 11.00 — Ранкова розважальна програма. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Здоров'я. 13.15 — Музичний кіоск. 13.45 — Аеробіка. Ведуча — американська актриса Джейн Фонда. 14.45 — Виступ дитячого ансамблю «Марімба Понес». (Японія). 15.15 — У світі казок і пригод. Мультфільм «Вук». 16.45 — Сільська година. Панорама. 18.00 — Мультфільм. 18.15 — Прем'єра телевистави «Осколки розбитого ушент». За оповіданнями А. Аверченка. 19.53 — Пісня-90. 21.00 — Час. 21.40 — Про просте і вічне. 22.00 — Прем'єра багатосерійного лялькового телефільму-концерту «Маппет-шоу». 5 і 6 серії. 22.50 — Футбольний огляд. 23.20 — Вікно у Тайвань. 0.10 — «Зелений фургон». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.26 — На прохання телеглядачів. «Що таке цирк!». Фільм-концерт.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку, ставай! 8.20 — Мультфільм. 9.00 — Концерт студії української пісні «Береги». 9.25 — Документальні телефільми із циклу «Земля тривоги нашої». 10.05 — Запрошення до танцю. 10.45 — Прем'єра документального телефільму «Самітник із Ай-Дере». 10.55 — Об'єкти. 11.30 — Клуб мандрівників (з сурдоперекладом). 12.30 — Прем'єра документального телефільму «Співгромадянки в Африці». 13.00 — Волейбол. Чемпіонат світу. Чоловіки. Збірна Венесуели — збірна СРСР. 13.30 — Світ, в якому ми живемо. Фільми режисера Ю. Беляніна. «Георгій Свиридов». 14.25 — Колаж. 14.30 — Відеоканал «Радянська Росія». 17.00 — Планета. Міжнародна програма. 18.00 — Студія ТФ. «Сповідь вдалині від храму». Документальний телефільм. Мультфільм. «Телефільм по-одеськи». 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Студія ТФ. Сюжет про китайське кіно. 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.40 — Студія ТФ. З архіву ТФ. «Лякало». Мультфільм. Репортаж із зйомочних майданчиків. Музичний ТФ мініконцерт. «Цибульне поле». Прем'єра художнього телефільму. 23.40 — Класична боротьба. Чемпіонат світу. 0.40 — Авторалі «Ялта-90».

АНОНС

Ви боїтеся, що живете в будинку з підвищеним радіаційним фоном? Ви хочете знати, який фон «видають» стіни квартири, подвір'я, гараж...? Якщо це все Вас цікавить, радимо звернутися в молодіжний центр «Форум», спеціалісти якого, використовуючи сучасні прилади з вимірювання радіаційного фону, дадуть відповіді на ваші запитання, також можете скористатися їхніми порадами з хвилюючих питань про радіаційний фон у Кіровограді. Молодіжний центр «Форум». Тел. 4-98-71 (з 8.00 до 17.00).

«НАРОДНЕ СЛОВО»

Це щойно утворена газета Кіровоградської обласної Ради народних депутатів. Метою видання є широке висвітлення діяльності Рад, поширення об'єктивної інформації про політичне, економічне, соціальне і духовне життя в області.

Газета друкуватиме матеріали, які відображатимуть думки і позиції з широкого кола проблем, оперативні повідомлення, читачькі відгуки і листи, інші матеріали. Видання зорієнтоване на широке коло читачів.

Передплатуйте газету

«Народне слово»!

Періодичність видання — 5 разів на тиждень.

Передплата ціна на 1991 рік — 12 крб.,

на півроку — 6 крб.,

на квартал — 3 крб.,

на 1 місяць — 1 крб.

Індекс 61106.

Шановні жителі та гості

Кіровограда!

Запрошуємо вас з 12 по 25 жовтня до ресторану

«Козацька застава» відвідати стравни болгарської

кухні, які готуватимуть кухарі з міста Балчик (НРБ).

Облспоживспілка.

УВАГА. ЗАМОРОЗКИ!

(ЗА ДАНИМИ УКРАЇНСЬКОГО

ГІДРОМЕТЦЕНТРУ)

13-14 ЖОВТНЯ

Малохмарно, без опадів. На

поверхні ґрунту заморозки

від 0 до 5° морозу. Вітер пів-

нічно-західний, 3-8 м/с. Тем-

пература повітря вночі 13.10 —

3-8°, 14.10 — 0-5° морозу,

вдень — 10-15°.

Радіаційний фон в м. Кірово-

граді на 11.10.90 року стано-

вив 0.024 мілірентгена на го-

дину.

Редакція газети «Молодий комунар» висловлює глибоке співчуття членові спілки журналістів СРСР, колишньому працівникові газети М. Г. Віденку з приводу смерті його матері!

Мелані Опанасівни.

Олександр КОСЕНКО

Весняною грозою позривано
зі стін плакатні ланки.

Грім блід з лиця,
І в шрамах блискавиць
Летів з небес, розтрачений на дощини,
Й калюжами едивлялися у вись
Кіровограда вулиці і площі.
І в німбі веселкового вінця
Він поставав — то мученик, то блазень,
Коли дощило в травні без кінця,
Й носило хмари над дахами плезем.
Грім блід з лиця,
І в шрамах блискавиць
Летів з небес, приречений на гуркіт,
Козацький дух не в силі оживить,
Хитав канонізовані фігурки.
Зривав зі стін полуду хохломи.
Оголював незагоїмі рани.
Там, де Інгул з гранітної тюрми
Дас отруту в водогінні крани.
Та досту ще всього не напилась —
Травневі грози замутили очі.
Й калюжами едивлялися у вись
Кіровограда вулиці і площі.

Відповіді на кросворд,

ВМІЩЕННЯ У № 3А
22.09.90 Р.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Де-
нрет, 3. Обертон, 6. Галс,
8. Анордеон, 9. Лігатура,
10. Трал, 13. Волан,
14. Крим, 15. Талій, 18. Ди-
вертисмент, 21. Сайра,
22. Статор, 25. Стрій,
28. Бурундук, 29. Аван-
гард, 30. Ітерація, 31.
Акин, 32. Ракета, 33. «Ос-
нова».

ПО ВЕРТИКАЛІ: 2. Де-
натрон, 2. «Енеїда», 4. Ба-
гнет, 5. Нариснін, 6. Гна-
тук, 7. Слалом, 11. Бан-
дур, 12. Мантата, 16.
Мекс, 17. Амур, 19. Бан-
нувер, 20. Піраміда, 23.
Тирада, 24. Олдрін, 26.
Облаут, 27. «Ікарус».

Кросворд

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Дав-
ньогрецький музичний ін-
струмент, 2. Гірськостіма-
тичний курорт в Швейца-
рії, 7. Частина математики,
10. Радянський композитор,
автор пісні «Катюша»,
11. Персидський письмен-
ник і мислитель XIII століт-
тя, 12. Ініціююча вибухова
речовина, 13. Російський
мореплавець, адмірал, брав
участь в експедиції, яка
відкрила Антарктиду, 14.
Весільне поручительство,
17. Плодове дерево, 20. Бу-
дівельна машина, 22. Мар-
шал Радянського Союзу,
учасник Великої Вітчизня-
ної війни, 23. Середньовіч-
не місто Золотої Орди не-
подалік Саратова, 24. Опун-
ла замнута пласка крива
без кутівих точок, 25. Від-
ношення довжини ліній на
кресленні до довжини від-
повідної ліній на натурі,
26. Розмінна монета в Індії,
1/16 рупії, 28. Настоятель
абатства в католицькій
церкві, 31. Вид гравюри,
34. Рід хвойних дерев,
35. Поняття, яке характери-
зує пізнавальну функцію
мистецтва, 37. Музично-
театральний твір, 38. Кре-
дитний заклад, який дає
гроші під заставу рухомо-
го майна, 39. Органічне доб-
рило, суміш гною з тор-
фом, яка розкладається під
впливом мікроорганізмів,
40. Вежа, 41. Жіноче ім'я.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Захоп-
лення, зайва гарячковість,
2. Твір, який відзначається
поетичним задумом, але
претендує на достовірність,
3. Один з нерівнинів парти-

занського руху у Велику
Вітчизняну війну, 4. Аме-
риканський письменник, ав-
тор «Американської траге-
дії», 5. У Стародавньому Ри-
мі солдат, який відслужив
строк в армії, 6. Російський
живописець, автор картини
«Дівчина з персиком»,
8. Фільм С. Соловйова,
9. Ударна частина копра,
10. Законопроект у Велико-
британії, винесений на роз-
гляд парламенту, 15. Ні-
мецький письменник, член
«Групи 61», 16. Пристрій
для радіолокації, 18. Марі-
ський радянський поет і

міноактор, виконавець ролі
Мустафи у фільмі «Путівна
в життя», 19. Столиця Гани,
20. Величина податку, з оди-
ниці оподаткування, 21. Ба-
гаторічна рослина в тропі-
ках, з якої отримують во-
лонна — сизаль, 26. Народ-
но-героїчний епос узбеків,
27. Річка в Індії, 29. У скан-
динавських легендах VIII—X
віків країна на півночі, ба-
гата хутром, 30. Столиця
Лівії, 31. Ярус, 32. Зоріаналь-
не сузір'я, 33. Драбина, яка
використовується при по-
садці у літан, 34. Обласний
центр в Таджикистані, 36.
Єдина в одинокій сім'ї
самка, здатна відкладати
яйця.

Склали М. СЬОМІНА.

ШВАРЦЕНЕГГЕР— НОВА ЗБРОЯ ПРЕЗИДЕНТА В БОРЬБІ ЗА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ

Американські лінарі
занепокоєні. За даними
національної асоціації
спорту і фізичного ви-
ховання 40 процентів
дітей віком від 5 до 8
років страждають ожирінням,
малоактивні. Цю стурбованість поді-
ляє і сам президент.
Одним із практичних
кроків його адміністра-
ції в пропаганді анти-
чного способу життя
стало призначення на
пост голови ради по

фізичній відповідності
і спорту при президен-
тові відомого міноанто-
ра, колишнього неода-
норазового чемпіона
світу з культуризму
43-річного Арнольда
Шварценеггера.

На знімку: Ар-
нольд ШВАРЦЕНЕГГЕР
в одній із середніх
шкіл. Особистий при-
клад — найліпший за-
сіб пропаганди.
Фотохроніка ТАРС.

Борис ЧАМЛАЙ У КНИЖКОВІМ МАГАЗИНІ

— Купи мені, мамо, книжку
«В зеленій діброві».
— Та вона ж на українській,
Некультурній мові.
— Та купи, — в очах дитини
Чисті сльози видно, —
Люди кажуть: українська —
Наша мова рідна... —
За слова такі дитину
Насварила мати:
— Більш тебе до магазину
Я не буду брати.
Насварила свою доню
І потягла на вихід...
А душі моєї від болю
Хотілося вийти.
м. Кіровоград.

АНЕКДОТИ ВІД ЕРОТА

Жінка вночі будить
чоловіка.

— Мені холодно!
Чоловік встает і при-
носить другу ковдру.
Через деякий час: ме-
ні жарко!

Чоловік встает і відчи-
няє вікно.

Ще через деякий час:

— Я хочу мужчину!

— Ну, любий! Де ж я

тобі у дві години ночі
знайду мужчину?

Жінка повертається
з-за кордону. Там їхню
групу водили на стрип-
тиз. Чоловік цікавить-
ся: — Дійсно це так
жахливо, як у нас пи-
шуть?

— А я тобі зараз по-
кажу, каже жінка, —
вмикає радіо і по-
вільно роздягається.

— Дійсно, жахливо
видовиської! — каже чо-
ловік.

70-річний чоловік од-
ружився на 18-річній
дівчині. У першу шлюб-
ну ніч він стукає до неї
у спальню: — Дорога,
я прийшов виконати
свій подружній обов'язок.
Виконавши його,
він побажав їй спокій-
ної ночі і пішов.

Проходить година, він
знову стукає до жінки:
— Дорога, я прийшов
виконати свій подруж-
ний обов'язок. Ще че-
рез годину: — Дорога,
я прийшов виконати свій
подружній обов'язок.

— Але любий, ти вже
двічі виконав його сьо-
годні!

— Вибач, дорога, ти-
склероз!

Розмовляють двоє чо-
ловіків.

— Ти знаєш, раніше,
коли я був молодим,
мені достатньо було по-
думати про жінку — і
відразу ж збуджувався.
А зараз думаю, ду-
маю — і нічого! Мабуть,
щось з головою стало...

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71,

НЕДІЛЯ, 14 ЖОВТНЯ

10.00 Мультфільми У. Діснея, США.
11.30 «Говард — качка», США, Фан-
тастика.
13.30, 17.30 «Кулак Брюса Лі».
15.30 «Назад у майбутнє», США.
19.30 «Життєва сила», США, Фан-
тастика.

21.30 «Балбеси», США, Комедія.

ПОНЕДІЛОК, 15 ЖОВТНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Червоношкірний воїн», США,
Вестерн.

13.30, 17.30 «Людина, що вбила Се-
гана», Японія.
15.30 «Синдром «Омега», США.
19.30 «Шанхайський сюрприз», При-
годи.
21.30 «Назад у майбутнє», США,
Фантастика.

ВІВТОРОК, 16 ЖОВТНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Мисливець за злочинцями»,
США, Вестерн.
13.30, 17.30 «Боксер з Таїланду»,
15.30 «Ренегат», США.
19.30 «Вовчий капкан», Франція,
Мелодрама. У головній ролі Ж. Поль
Бельмондо.
21.30 «Повернення розової панте-
ри», Франція, Комедія.

СЕРЕДА, 17 ЖОВТНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Червоне сонце», США, При-
годи. У головній ролі Ч. Бронсон і
А. Делон.
13.30, 17.30 «У записку владі»,
15.30 «Раш», США, Фантастичний
бойовик.
19.30 «Рокові ігри», США, Детектив.

21.30 «Ламаси всі правила», США,
Комедія.

ЧЕТВЕР, 18 ЖОВТНЯ

10.00 «Робін-Гуд», Мультфільми
У. Діснея.
11.30 «Дикі острови», США, При-
годи.
13.30, 17.30 «Людина зі смертель-
ним кулаком»,
15.30 «Руйнівники», США, Бойовик.
19.30 «Слепо поліцейського», Полі-
цейський детектив. У головній ролі
А. Делон.
21.30 «Багатогранний варіант», США,
Комедія.

П'ЯТНИЦЯ, 19 ЖОВТНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Цар звірів», США, Пригоди.
13.30, 17.30 «Смертоносні бійці Шао-
ліня», Китай, Бойовик.
15.30 «Жовта борода», США.
19.30 «Скорохід», США.
21.30 «Як тобі заманеться», США,
Комедія.

СУБОТА, 20 ЖОВТНЯ

10.00 «Людина-павук», Мультисеріал.

11.30 «Бак Роджерс в XXI столітті»,
США, Фантастика.

13.30, 17.30 «Противники», США, Бс-
йовик.

15.30 «Битва титанів», США, Історич-
ний фільм за мотивами міфів і легенд
стародавньої Греції.
19.30 «Поліцейський на прокат»,
США, Бойовик.
21.30 «Мадам з Бергеллі Хіт»,
США.

НЕДІЛЯ, 21 ЖОВТНЯ

10.00 «Гулівер», Повнометражний
мультфільм У. Діснея.
11.30 «2019 рік після падіння Нью-
Йорка», США, Фантастика.
13.30, 17.30 «Закусочна на колесах»,
У головній ролі Д. Чен.
15.30 «Рим-2033 р. «Центуріон, що
борються», США, Фантастичний бойо-
вик.
19.30 «Джинсовий поліцейський»,
США, Бойовик.
21.30 «Військова академія», США,
Комедія.

«Молодой коммунар» —
орган Кіровоградського
обласного комітету
ЛКСМУ (МДС).

На українському мові.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2

Газета виходить щосуботи.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального
секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного,
військово-патрістичного виховання — 4-66-79;
культури, моралі та студентської молоді — 2-29-92;
комсомольського життя та економіки — 2-04-84,
4-64-21; спорту — 4-64-21; учнівської молоді —
2-59-82; соціальних проблем — 4-66-79; фотолабо-
раторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; керен-
торської — 3-61-83.

Редактор

В. ІВАШУК